

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра економіки, організації та управління підприємствами

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної роботи

на тему

«Формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища та обґрунтування заходів щодо його удосконалення»

Виконала здобувачка - курсу, групи ЕП-22
спеціальності 051 Економіка
Буйвол Марія Олександрівна

Керівниця: канд. екон. наук, доцентка
Нікульнікова Ганна Володимирівна

Рецензентка: канд. екон. наук, доцентка
Астаф'єва Катерина Олександрівна

Кривий Ріг
2026

КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра економіки, організації та управління підприємствами
Ступінь вищої освіти бакалавр
Спеціальність 051 Економіка

ЗАТВЕРДЖУЮ:
зав. кафедри ЕОУП,
д-р. екон. наук, проф.
Альон ШАХНО

«_____» _____ 2026 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачці

Буйвол Марії Олександрівни

1. Тема роботи «Формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища та обґрунтування заходів щодо його удосконалення»

Керівниця теми Нікульнікова Ганна Володимирівна, канд. екон. наук, доцентка.
Затверджені наказом по університету від «16» березня 2026 р. № 147с.

2. Строк подання здобувачкою роботи: 19.06.2029 р.

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, офіційні статистичні та аналітичні матеріали, а також фінансова звітність АТ «Укрпошта» за 2020–2024 роки.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): теоретичні та методичні засади формування фінансового потенціалу підприємства; аналіз фінансово-економічного стану АТ «Укрпошта» та оцінка його фінансового потенціалу; обґрунтування заходів щодо удосконалення формування та використання фінансового потенціалу АТ «Укрпошта».

5. Перелік графічного матеріалу: концептуальні основи дослідження фінансового потенціалу підприємства; основні техніко-економічні показники АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.; напрями удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта»; економічна доцільність впровадження заходів щодо підвищення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта».

6. Дата видачі завдання «17» березня 2026 р.

7. Консультація по розділах роботи

Розділ	Консультантка	Підпис, дата	
		Завдання видала	Завдання прийняла
Розділ 1	доц. Нікульнікова Г.В.	31.03.2026	09.04.2026
Розділ 2	доц. Нікульнікова Г.В.	09.04.2026	19.04.2026
Розділ 3	доц. Нікульнікова Г.В.	19.04.2026	29.04.2026

Нормоконтроль

Ганна НІКУЛЬНІКОВА

(підпис)

Календарний план виконання роботи

№	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітки
1	Співбесіда зі здобувачкою за тематикою роботи, узгодження переліку рекомендованої нормативної, інструктивної, навчальної літератури	17.03.2026	
2	Збір матеріалів до випускної кваліфікаційної роботи	18.03.2026 – 25.03.2026	
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної роботи	26.03.2026 – 30.03.2026	
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівниці	31.03.2026 – 09.04.2026	
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівниці	10.04.2026 – 19.04.2026	
6	Підготовка III розділу кваліфікаційної роботи та подання його керівниці	20.04.2026 – 29.04.2026	
7	Підготовка вступної частини та висновку	30.04.2026 – 04.05.2026	
8	Перевірка роботи керівницею та доопрацювання роботи	05.05.2026 – 18.05.2026	
9	Отримання відгуку керівниці	19.05.2026	
10	Перевірка роботи на унікальність авторського тексту за допомогою Інтернет-Системи Strikeplagiarism.com	20.05.2026 – 09.06.2026	
11	Отримання резолюції завідувачки кафедри про допуск до захисту	10.06.2026 – 15.06.2026	
12	Отримання рецензії	19.06.2026 – 21.06.2026	
13	Захист роботи на засіданні Екзаменаційної комісії	22.06.2026	

Здобувачка

Марія БУЙВОЛ

(підпис)

Наукова керівниця

Ганна НІКУЛЬНІКОВА

(підпис)

РЕФЕРАТ

на кваліфікаційну роботу за темою

«Формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища та обґрунтування заходів щодо його удосконалення»

Кваліфікаційна робота: 82 с., 22 табл., 9 рис., 38 джерела, 3 додатки.

Мета роботи: дослідження теоретичних і практичних засад формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища та обґрунтування заходів щодо його удосконалення на прикладі АТ «Укрпошта».

Об'єкт дослідження: процес формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища.

Предмет дослідження: теоретичні, методичні та практичні засади формування, оцінки та удосконалення фінансового потенціалу підприємства.

Методи дослідження: системний аналіз і узагальнення, порівняння, групування, техніко-економічний аналіз, коефіцієнтний аналіз, детермінований факторний аналіз, розрахунково-аналітичний, табличний і графічний методи.

У роботі узагальнено теоретичні підходи до формування фінансового потенціалу підприємства та визначено його роль у забезпеченні фінансової стійкості й ефективності діяльності. На прикладі АТ «Укрпошта» проаналізовано динаміку фінансово-економічних показників за 2020–2024 рр., що дозволило виявити зростання обсягів діяльності за одночасного підвищення витратомісткості та переходу до збитковості у 2022 р.

Факторний аналіз показав, що ключовим позитивним чинником є зростання доходу, тоді як найбільший негативний вплив мають витрати. Обґрунтовано заходи щодо оптимізації витрат і розвитку доходних сегментів, реалізація яких забезпечить економічний ефект у розмірі 1615873 тис. грн та дозволить досягти прибутку на рівні 1202669 тис. грн.

У роботі при розрахунках використано програмний продукт Microsoft Office Excel.

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Економічна сутність фінансового потенціалу підприємства та особливості його формування в умовах нестабільного ринкового середовища.....	9
1.2 Методичні підходи до аналізу, оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємства.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ АТ «УКРПОШТА» ТА ОЦІНКА ЙОГО ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	27
2.1 Техніко-економічна характеристика АТ «Укрпошта» та аналіз основних показників його діяльності.....	27
2.2 Аналіз і оцінка фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища.....	44
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АТ «УКРПОШТА».....	55
3.1 Дослідження факторів впливу на формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» та виявлення резервів його зростання.....	55
3.2 Обґрунтування заходів щодо удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» та оцінка їх економічної ефективності.....	69
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
ДОДАТКИ.....	87

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що в умовах нестабільного ринкового середовища фінансовий потенціал підприємства виступає одним із ключових чинників забезпечення його стійкості, платоспроможності, конкурентоспроможності та здатності до розвитку. Для сучасних підприємств, які функціонують в умовах високої мінливості зовнішнього середовища, інфляційних процесів, коливань попиту, зростання витрат та посилення фінансових ризиків, особливого значення набуває проблема формування достатнього обсягу фінансових ресурсів і забезпечення ефективності їх використання. Саме рівень фінансового потенціалу визначає здатність підприємства підтримувати безперервність діяльності, виконувати фінансові зобов'язання, оновлювати матеріально-технічну базу, впроваджувати сучасні технології та адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури.

Особливої актуальності зазначене питання набуває для підприємств інфраструктурного та логістичного профілю, діяльність яких пов'язана з необхідністю одночасного забезпечення операційної ефективності, широкого територіального охоплення та високого рівня соціальної відповідальності. У цьому контексті АТ «Укрпошта» є показовим об'єктом дослідження, оскільки підприємство поєднує виконання суспільно значущих функцій із потребою забезпечення фінансової стійкості та підвищення результативності діяльності. Зростання конкуренції на ринку поштово-логістичних послуг, трансформація структури попиту, розвиток електронної комерції та цифровізація сервісів зумовлюють необхідність пошуку напрямів удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта».

Проблематика формування та використання фінансового потенціалу підприємства знайшла відображення у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, які досліджували сутність фінансових ресурсів, механізми забезпечення фінансової стійкості, підходи до оцінки фінансового потенціалу,

управління витратами, ліквідністю, платоспроможністю та прибутковістю підприємств. Разом з тим, незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, питання формування фінансового потенціалу конкретних підприємств в умовах нестабільного ринкового середовища потребує подальшого поглибленого опрацювання. Це пояснюється тим, що динамічність зовнішніх умов господарювання, посилення ризиків і необхідність адаптації підприємств до сучасних викликів вимагають постійного оновлення підходів до аналізу, оцінки та зміцнення їх фінансового потенціалу.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних засад формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища та обґрунтування заходів щодо його удосконалення на матеріалах АТ «Укрпошта».

Для досягнення поставленої мети у роботі визначено такі завдання:

розкрити економічну сутність фінансового потенціалу підприємства та особливості його формування в умовах нестабільного ринкового середовища;

узагальнити методичні підходи до аналізу, оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємства;

надати організаційно-економічну характеристику АТ «Укрпошта» та проаналізувати основні показники його діяльності;

дослідити формування та використання фінансового потенціалу АТ «Укрпошта»;

виявити фактори впливу на фінансовий потенціал підприємства та визначити резерви його зростання;

обґрунтувати напрями удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» та оцінити їх економічну ефективність.

Об'єктом дослідження є процес формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних положень, методичних підходів і практичних рішень щодо аналізу, оцінки, формування та удосконалення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта».

У процесі виконання кваліфікаційної роботи використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Метод узагальнення, систематизації та наукової абстракції застосовано для розкриття сутності фінансового потенціалу підприємства та узагальнення наукових підходів до його трактування. Методи горизонтального, вертикального, порівняльного та коефіцієнтного аналізу використано для дослідження фінансового стану, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та результативності діяльності АТ «Укрпошта». Табличний і графічний методи застосовано для наочного подання результатів дослідження. Детермінований факторний аналіз використано для встановлення впливу основних чинників на зміну чистого фінансового результату підприємства. Метод економічного обґрунтування застосовано при розробленні заходів щодо удосконалення формування фінансового потенціалу та оцінці їх ефективності.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних учених, фінансова звітність АТ «Укрпошта», статистичні та аналітичні матеріали, а також власні розрахунки автора.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані в роботі напрями удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» можуть бути використані для підвищення ефективності використання ресурсів, зміцнення фінансової стійкості, покращення результативності діяльності та забезпечення більш стабільного розвитку підприємства.

Структурно кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність фінансового потенціалу підприємства та особливості його формування в умовах нестабільного ринкового середовища

У сучасних умовах господарювання фінансовий потенціал підприємства набуває особливого значення, оскільки саме він визначає спроможність суб'єкта господарювання забезпечувати безперервність операційної діяльності, підтримувати належний рівень платоспроможності, своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища та формувати передумови для довгострокового розвитку. В умовах нестабільного ринкового середовища, яке характеризується посиленням конкуренції, інфляційними процесами, коливанням попиту, зростанням вартості залученого капіталу та підвищенням загального рівня ризиковості бізнесу, питання формування фінансового потенціалу підприємства переходить із суто прикладної площини до кола ключових стратегічних проблем управління [19, 31, 26].

Зростання уваги до проблематики фінансового потенціалу пояснюється тим, що фінансова складова діяльності підприємства не обмежується лише обліком наявних ресурсів чи оцінкою фінансових результатів. Вона охоплює значно ширше коло питань, пов'язаних із формуванням власних і залучених фінансових ресурсів, вибором джерел фінансування, забезпеченням ефективного розподілу капіталу, підтриманням фінансової рівноваги та створенням умов для інвестиційної активності. Саме тому фінансовий потенціал доцільно розглядати як важливу інтегральну характеристику фінансових можливостей підприємства, яка відображає не лише наявний стан його ресурсної бази, а й здатність забезпечувати стійке функціонування та реалізовувати перспективи розвитку.

У науковій економічній літературі поняття «фінансовий потенціал» трактується неоднозначно. Це зумовлено багатогранністю самої категорії, а також відмінностями в підходах дослідників до розуміння сутності потенціалу підприємства загалом. Одні автори розглядають фінансовий потенціал як сукупність фінансових ресурсів, які перебувають у розпорядженні підприємства або можуть бути мобілізовані за певних умов. У межах такого підходу акцент робиться передусім на кількісній стороні явища, тобто на обсязі власного капіталу, грошових надходжень, позикових коштів, резервів та інших джерел фінансування. Перевагою цього підходу є його практична зручність, оскільки він дає змогу співвіднести фінансовий потенціал із конкретними показниками фінансової звітності [4, 14, 21, 26]. Водночас його обмеженість полягає в тому, що він не повною мірою відображає управлінський, динамічний та перспективний аспекти формування фінансових можливостей підприємства.

Інший підхід ґрунтується на трактуванні фінансового потенціалу як здатності підприємства до формування, залучення, розподілу та ефективного використання фінансових ресурсів. У цьому випадку увага зміщується з наявних ресурсів на фінансові можливості, що виникають у результаті поєднання ресурсної бази, якості фінансового менеджменту, організаційної гнучкості та здатності підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Такий підхід є більш комплексним, оскільки дозволяє враховувати не лише фактичний фінансовий стан суб'єкта господарювання, а й його потенційну спроможність до розвитку.

Поширеним є також підхід, відповідно до якого фінансовий потенціал розглядається як складова загального економічного потенціалу підприємства. У цьому разі підкреслюється, що фінансовий потенціал функціонує не ізольовано, а в тісному взаємозв'язку з виробничим, трудовим, інноваційним, інвестиційним та управлінським потенціалами. Така позиція є методологічно важливою, оскільки дозволяє розглядати фінансову спроможність підприємства як результат комплексної взаємодії всіх елементів господарської системи (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 - Основні наукові підходи до трактування сутності фінансового потенціалу підприємства

Підхід	Сутність підходу	Переваги	Обмеження
Ресурсний	Фінансовий потенціал ототожнюється із сукупністю наявних і потенційно доступних фінансових ресурсів	Простота оцінювання, зв'язок із показниками звітності	Недостатньо враховує управлінський та перспективний аспекти
Функціональний	Розглядається як здатність підприємства формувати, залучати та ефективно використовувати фінансові ресурси	Відображає динамічний характер категорії	Складніший для практичного вимірювання
Системний	Тлумачиться як складова загального економічного потенціалу підприємства	Враховує взаємозв'язок з іншими видами потенціалу	Потребує комплексного аналізу багатьох факторів
Стратегічний	Визначається як фінансова база забезпечення стійкості, розвитку та адаптації підприємства	Орієнтує на довгострокові цілі	Потребує прогнозних і аналітичних розрахунків

Джерело: узагальнено автором на основі [8, 26, 31]

Як видно з табл. 1.1, у сучасній економічній літературі фінансовий потенціал підприємства розглядається не лише як ресурсна база, а і як інтегральна характеристика його фінансових можливостей, що формується під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників.

Узагальнення наукових підходів дає підстави стверджувати, що фінансовий потенціал підприємства не слід ототожнювати лише з обсягом фінансових ресурсів або сукупністю показників фінансового стану. Його економічна сутність є ширшою. У межах даного дослідження фінансовий потенціал підприємства доцільно визначати як інтегральну характеристику фінансових можливостей суб'єкта господарювання, що відображає його здатність формувати, мобілізувати, перерозподіляти та ефективно використовувати фінансові ресурси для забезпечення поточної діяльності, підтримання стійкості, нейтралізації ризиків та досягнення стратегічних цілей розвитку.

Таке розуміння фінансового потенціалу дозволяє виокремити кілька важливих його ознак. По-перше, фінансовий потенціал є динамічною категорією, оскільки змінюється під впливом внутрішніх управлінських рішень і зовнішніх ринкових факторів. По-друге, він має комплексний характер, бо охоплює як наявні фінансові ресурси, так і здатність підприємства до їх ефективного використання та поповнення. По-третє, фінансовий потенціал має цільову спрямованість, оскільки формується не сам по собі, а для забезпечення стійкого функціонування і розвитку підприємства. По-четверте, він виступає важливою передумовою фінансової безпеки, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

Сутність фінансового потенціалу найбільш повно розкривається через його функціональні складові. Передусім слід виділити ресурсну складову, яка відображає обсяг та структуру фінансових ресурсів підприємства, включаючи власний капітал, прибуток, амортизаційні відрахування, залучені та позикові кошти. Не менш важливою є управлінська складова, що характеризує здатність підприємства приймати обґрунтовані фінансові рішення, здійснювати планування і контроль грошових потоків, підтримувати збалансованість активів і пасивів, забезпечувати належний рівень ліквідності та фінансової стійкості. Окреме місце посідає інвестиційна складова фінансового потенціалу, яка відображає можливість спрямування ресурсів на оновлення основних засобів, цифровізацію, розвиток інфраструктури, впровадження інновацій та розширення масштабів діяльності [32, 35]. До складу фінансового потенціалу доцільно також віднести резервну та кредитну складові (рис. 1.1).

Як показано на рис. 1.1, фінансовий потенціал підприємства має багатокomпонентну структуру, у межах якої ресурсна база поєднується з управлінськими можливостями, інвестиційною спроможністю, кредитною підтримкою та резервами фінансової стійкості [14, 26, 31].

Рисунок 1.1 - Складові фінансового потенціалу підприємства

Джерело: побудовано автором

Роль фінансового потенціалу в системі функціонування підприємства проявляється в тому, що він є основою забезпечення фінансової рівноваги та передумовою реалізації практично всіх управлінських рішень. Високий рівень фінансового потенціалу дозволяє підприємству своєчасно виконувати свої зобов'язання, підтримувати безперерійність виробничо-господарських процесів, фінансувати розвиток, гнучко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури та підвищувати рівень своєї економічної безпеки. Водночас недостатній рівень фінансового потенціалу обмежує інвестиційні можливості, погіршує ліквідність, знижує довіру контрагентів і кредиторів та підвищує ризик втрати фінансової стійкості [1, 3, 19].

Особливої уваги потребує розгляд особливостей формування фінансового потенціалу в умовах нестабільного ринкового середовища. Нестабільність середовища проявляється через високу мінливість зовнішніх факторів, що ускладнює фінансове планування і знижує передбачуваність результатів

господарської діяльності. До таких факторів належать інфляція, зміна валютного курсу, нестабільність попиту, підвищення вартості кредитних ресурсів, посилення конкурентного тиску, зміни податкового регулювання, логістичні порушення та загальне зростання підприємницьких ризиків. За таких умов фінансовий потенціал уже не може формуватися лише за рахунок традиційного накопичення ресурсів. Необхідною стає побудова гнучкої фінансової системи, здатної оперативного адаптуватися до нових умов.

Формування фінансового потенціалу в нестабільному середовищі має кілька характерних рис [19, 31]. По-перше, зростає значення диверсифікації джерел фінансування, оскільки орієнтація лише на один канал надходження коштів підвищує вразливість підприємства. По-друге, підвищуються вимоги до якості фінансового планування та прогнозування, оскільки помилки в оцінці зовнішніх ризиків можуть призвести до втрати ліквідності або нерационального розміщення ресурсів. По-третє, посилюється роль внутрішніх резервів, пов'язаних із підвищенням оборотності активів, оптимізацією витрат, удосконаленням управління дебіторською і кредиторською заборгованістю. По-четверте, особливого значення набуває здатність підприємства підтримувати належний баланс між прибутковістю, ризиком і фінансовою стійкістю (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 - Вплив чинників нестабільного ринкового середовища на формування фінансового потенціалу підприємства

Чинник	Характер впливу	Можливі наслідки для фінансового потенціалу
Інфляційні процеси	Знецінення грошових коштів, зростання витрат	Скорочення реальної вартості фінансових ресурсів
Нестабільність попиту	Коливання доходів від реалізації	Погіршення прогнозованості грошових потоків
Подорожчання кредитних ресурсів	Ускладнення доступу до позикового капіталу	Зменшення можливостей зовнішнього фінансування
Валютні коливання	Зміна вартості імпортованих ресурсів та зобов'язань	Посилення фінансових ризиків
Конкурентний тиск	Необхідність додаткових витрат на розвиток і маркетинг	Зниження прибутковості та внутрішніх джерел фінансування
Регуляторні зміни	Зміна правил оподаткування, звітності, тарифів	Потреба в адаптації фінансової політики

Джерело: узагальнено автором на основі [19, 31]

Дані табл. 1.2 свідчать, що нестабільне ринкове середовище впливає на фінансовий потенціал підприємства одночасно за кількома напрямками: через зміну обсягу фінансових ресурсів, умов їх залучення, рівня ризику та прогнозованості результатів діяльності.

Слід зазначити, що формування фінансового потенціалу визначається сукупністю внутрішніх і зовнішніх чинників. До внутрішніх чинників належать рівень прибутковості діяльності, структура активів і капіталу, ефективність використання оборотних коштів, якість фінансового планування, система контролю витрат, організація розрахунків із контрагентами, стан дебіторської та кредиторської заборгованості. Зовнішні чинники охоплюють макроекономічну кон'юнктуру, податкову політику, стан фінансового ринку, доступність кредитних ресурсів, інтенсивність конкуренції, регуляторні обмеження та загальний рівень економічної нестабільності (рис. 1.2).

Рисунок 1.2 - Чинники формування фінансового потенціалу підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [6, 23, 29]

Як відображено на рис. 1.2, формування фінансового потенціалу підприємства є результатом одночасної дії внутрішніх і зовнішніх чинників, що зумовлює необхідність комплексного підходу до його оцінки та управління.

Для підприємств сфери послуг і логістично-поштової діяльності, до яких належить АТ «Укрпошта», проблема формування фінансового потенціалу має додаткову специфіку. Вона пов'язана з необхідністю поєднання комерційної ефективності з виконанням суспільно важливих функцій, підтриманням масштабної інфраструктури, забезпеченням операційної безперервності та адаптацією до цифрових змін у сфері комунікацій і доставки [1, 6, 7]. Це означає, що фінансовий потенціал такого підприємства повинен формуватися не лише як джерело поточної стійкості, а й як основа для модернізації, технологічного оновлення та розвитку нових напрямів діяльності.

Важливою характеристикою фінансового потенціалу підприємства є його здатність забезпечувати не лише поточну платоспроможність, а й стратегічну фінансову гнучкість. У сучасних умовах підприємство повинно мати можливість швидко трансформувати структуру фінансових ресурсів залежно від зміни ринкової ситуації, пріоритетів розвитку, інвестиційних потреб і ризиків зовнішнього середовища. Саме фінансова гнучкість дозволяє суб'єкту господарювання своєчасно реагувати на зміну попиту, коливання вартості ресурсів, посилення конкурентного тиску або виникнення додаткових фінансових зобов'язань. У цьому контексті фінансовий потенціал слід розглядати не лише як певний запас можливостей, а як активний інструмент адаптації підприємства до нестабільних умов функціонування.

Не менш суттєвим є зв'язок фінансового потенціалу з рівнем фінансової безпеки підприємства. Чим вищими є можливості підприємства щодо самофінансування, підтримання ліквідності, формування резервів та забезпечення раціональної структури капіталу, тим стійкішим воно є до дестабілізуючого впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Зниження фінансового потенціалу, навпаки, посилює залежність від зовнішніх джерел фінансування, підвищує ризик порушення розрахункової дисципліни, ускладнює реалізацію програм розвитку та послаблює ринкові позиції підприємства. Саме тому проблема формування фінансового потенціалу тісно пов'язана із

завданнями забезпечення економічної та фінансової безпеки, особливо в умовах нестабільного ринкового середовища.

Окремо слід наголосити, що фінансовий потенціал формується під впливом не лише кількісних, а й якісних характеристик діяльності підприємства. До останніх належать рівень організації фінансової роботи, обґрунтованість управлінських рішень, якість фінансового планування, ефективність контролю за рухом грошових потоків, здатність керівництва своєчасно виявляти резерви та мінімізувати фінансові ризики. Це означає, що навіть за обмеженого обсягу ресурсів підприємство може забезпечити порівняно високий рівень фінансового потенціалу за умови ефективного управління ними. Водночас нераціональна фінансова політика, низька якість планування чи недоліки у системі внутрішнього контролю можуть суттєво послабити фінансові можливості навіть економічно потужного підприємства.

У сучасній економічній науці дедалі частіше підкреслюється, що фінансовий потенціал підприємства слід оцінювати з позицій його здатності створювати передумови для сталого розвитку. Це пов'язано з тим, що фінансові ресурси та можливості їх використання визначають межі реалізації інноваційних, інвестиційних, організаційних і соціально-економічних рішень. Підприємство, яке має достатній рівень фінансового потенціалу, здатне підтримувати належну якість послуг, модернізувати матеріально-технічну базу, запроваджувати сучасні технології, фінансувати розширення діяльності та підвищувати власну ринкову стійкість. У зв'язку з цим фінансовий потенціал доцільно розглядати як одну з ключових передумов забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємства.

Для АТ «Укрпошта» значення фінансового потенціалу є особливо вагомим, оскільки діяльність цього підприємства поєднує економічні, логістичні, соціальні та інфраструктурні аспекти. Ефективне формування фінансового потенціалу в такому випадку пов'язане не лише із забезпеченням прибутковості чи фінансової стійкості, а й із можливістю підтримання широкої мережі відділень, розвитку цифрових сервісів, оновлення логістичної

інфраструктури та підвищення якості обслуговування споживачів. Саме тому дослідження фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» доцільно здійснювати з урахуванням галузевої специфіки, масштабів діяльності підприємства, його ролі на ринку поштово-логістичних послуг та потреби в адаптації до сучасних викликів ринкового середовища.

Отже, фінансовий потенціал підприємства є складною економічною категорією, яка відображає сукупність фінансових можливостей суб'єкта господарювання щодо забезпечення поточної діяльності, підтримання фінансової стійкості та досягнення стратегічних цілей розвитку. Його сутність не зводиться лише до наявності фінансових ресурсів, а охоплює здатність підприємства ефективно формувати, залучати, розподіляти та використовувати ці ресурси в умовах динамічного і ризикованого зовнішнього середовища. Саме тому дослідження фінансового потенціалу потребує не лише теоретичного осмислення його природи, а й застосування відповідного методичного інструментарію для його оцінки, що і зумовлює доцільність переходу до аналізу методичних підходів у наступному підрозділі.

Таким чином, багатогранність змісту фінансового потенціалу, різноманітність підходів до його трактування та значний вплив зовнішнього середовища зумовлюють необхідність більш детального розгляду методичних підходів до його аналізу та оцінювання.

1.2. Методичні підходи до аналізу, оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємства

Оцінка фінансового потенціалу підприємства є важливою складовою економічного аналізу, оскільки дозволяє визначити реальні фінансові можливості суб'єкта господарювання, виявити сильні та проблемні сторони його діяльності, а також окреслити напрями подальшого розвитку. В умовах

нестабільного ринкового середовища, коли діяльність підприємств супроводжується високим рівнем ризику, коливанням попиту, змінами вартості капіталу та посиленням конкуренції, необхідність об'єктивної оцінки фінансового потенціалу істотно зростає [7, 18, 27].

Фінансовий потенціал не може бути охарактеризований лише одним показником, оскільки він відображає не тільки наявність фінансових ресурсів, а й можливості їх формування, залучення, розподілу та результативного використання. Саме тому в сучасних дослідженнях перевага надається комплексному підходу, який передбачає одночасне врахування ресурсної бази підприємства, результативності його діяльності, рівня фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності та прибутковості [24, 27, 31].

У науковій літературі існує кілька підходів до оцінки фінансового потенціалу підприємства. Один із них ґрунтується на дослідженні обсягу та структури фінансових ресурсів, інший – на аналізі результативності їх використання, а третій – на комплексному поєднанні системи показників, які характеризують різні сторони фінансового стану суб'єкта господарювання. Найбільш обґрунтованим у практичному аспекті є саме комплексний підхід, оскільки він дозволяє уникнути однобічності в оцінці та сформулювати цілісне уявлення про фінансові можливості підприємства [7, 24, 27].

Основу методичного інструментарію оцінки фінансового потенціалу становлять традиційні методи фінансового аналізу. Насамперед до них належить горизонтальний аналіз, який дає можливість простежити зміни окремих показників фінансової звітності у динаміці, визначити абсолютні та відносні відхилення, а також встановити загальні тенденції змін активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат і фінансових результатів. Використання цього методу є важливим, оскільки він дозволяє оцінити, чи посилюються фінансові можливості підприємства з часом, чи, навпаки, спостерігається зниження його фінансової спроможності [1, 3, 24].

Не менш важливим є вертикальний аналіз, який використовується для оцінки структури активів, пасивів, доходів і витрат. Його застосування дає змогу

визначити частку окремих елементів у загальному підсумку фінансової звітності, що є особливо важливим при дослідженні структури джерел фінансування та якості формування фінансового потенціалу. Наприклад, значна частка короткострокових зобов'язань у структурі капіталу може свідчити про підвищення фінансової залежності та зростання ризику втрати платоспроможності [1, 24].

Для виявлення довгострокових тенденцій доцільно використовувати трендовий аналіз, який дозволяє простежити загальну спрямованість змін фінансових показників у часі. Застосування цього методу дає можливість оцінити стабільність розвитку підприємства, передбачити ймовірні зміни в майбутньому та виявити, чи має підприємство передумови для нарощування фінансового потенціалу [24, 31].

Одним із найбільш поширених методів є коефіцієнтний аналіз, який базується на розрахунку відносних показників, що характеризують окремі сторони фінансового стану підприємства. Саме він дає можливість глибше дослідити рівень ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та оборотності ресурсів. Перевагою коефіцієнтного аналізу є те, що він дозволяє здійснювати порівняння не лише у часовому розрізі, а й зі середньогалузевими значеннями, нормативними орієнтирами або показниками інших підприємств [1, 7, 24].

Узагальнення основних методів, які використовуються для аналізу та оцінки фінансового потенціалу підприємства, доцільно подати в табл. 1.3.

Однією з ключових груп показників у системі оцінки фінансового потенціалу є показники ліквідності. Вони характеризують здатність підприємства своєчасно погашати поточні зобов'язання за рахунок наявних оборотних активів. До них належать коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності. Аналіз цих показників дає змогу визначити, чи має підприємство достатній рівень платіжних можливостей для безперебійного ведення господарської діяльності [1, 3].

Таблиця 1.3 - Методи аналізу та оцінки фінансового потенціалу підприємства

Метод	Сутність методу	Аналітичне значення для оцінки фінансового потенціалу
Горизонтальний аналіз	Порівняння показників у динаміці	Дозволяє визначити тенденції зміни фінансових можливостей підприємства
Вертикальний аналіз	Дослідження структури показників фінансової звітності	Дає змогу оцінити якість формування ресурсної бази та джерел фінансування
Трендовий аналіз	Виявлення загальної спрямованості змін показників	Характеризує стійкість розвитку та перспективи зміцнення фінансового потенціалу
Коефіцієнтний аналіз	Розрахунок відносних фінансових показників	Дає змогу оцінити ліквідність, стійкість, рентабельність, ділову активність
Порівняльний аналіз	Зіставлення показників з нормативами, середньогалузевими даними або даними інших підприємств	Дозволяє визначити конкурентні позиції підприємства та рівень реалізації його фінансових можливостей
Інтегральна оцінка	Узагальнення системи показників в один комплексний індикатор	Забезпечує цілісну характеристику фінансового потенціалу

Джерело: узагальнено автором на основі [1, 7, 24, 27]

Не менш важливими є показники фінансової стійкості, які відображають рівень незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та стабільність структури капіталу. Для цього використовуються коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу, а також співвідношення позикового і власного капіталу. Високий рівень фінансової стійкості свідчить про більш міцну фінансову основу діяльності підприємства та його кращу здатність протистояти несприятливим змінам зовнішнього середовища [1, 3, 7].

Важливим напрямом є також аналіз ділової активності підприємства. Він дозволяє оцінити ефективність використання активів, швидкість обороту ресурсів, дебіторської та кредиторської заборгованості, а також загальний рівень інтенсивності господарської діяльності. Чим вищою є оборотність ресурсів, тим більше можливостей має підприємство для формування стабільних грошових потоків і зміцнення свого фінансового потенціалу [1, 3].

Суттєве місце в системі оцінки фінансового потенціалу посідають показники рентабельності, оскільки саме прибутковість є одним із головних внутрішніх джерел його нарощування. Оцінка рентабельності активів, власного капіталу, реалізації та операційної діяльності дає змогу визначити ефективність використання ресурсів і можливості підприємства щодо самофінансування, формування резервів та інвестиційного розвитку [1, 3, 7].

Окрему увагу доцільно приділяти аналізу грошових потоків, оскільки вони характеризують реальний рух фінансових ресурсів підприємства. Позитивні фінансові результати ще не означають достатнього рівня фінансового потенціалу, якщо підприємство має проблеми з надходженням коштів, значну дебіторську заборгованість або нестабільний рух платіжних потоків. Тому аналіз руху грошових коштів дозволяє глибше оцінити реальні фінансові можливості суб'єкта господарювання [1, 3].

Систему основних показників, що використовуються для оцінки фінансового потенціалу підприємства, доцільно подати графічно на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 - Система показників оцінки фінансового потенціалу підприємства

Джерело: складено автором

Як показано на рис. 1.3, оцінка фінансового потенціалу підприємства має здійснюватися на основі системи взаємопов'язаних показників, кожна група з яких відображає окремий аспект фінансових можливостей суб'єкта господарювання.

Оскільки окремі фінансові коефіцієнти характеризують лише певні сторони фінансового стану, у сучасних дослідженнях часто використовується комплексна оцінка фінансового потенціалу. Вона передбачає інтеграцію різних показників у єдину аналітичну систему та дозволяє отримати більш узагальнену характеристику фінансових можливостей підприємства. До найбільш поширених підходів належать інтегральна оцінка, рейтинговий підхід, бальна оцінка та експертне узагальнення результатів аналізу [24, 27, 31].

Разом з тим для бакалаврської кваліфікаційної роботи недоцільно надмірно ускладнювати методика розрахунків. Більш обґрунтованим є використання поєднання горизонтального, вертикального, коефіцієнтного та трендового аналізу із подальшим узагальненням результатів. Такий підхід є достатньо інформативним і водночас дозволяє зберегти логічність та практичну спрямованість дослідження [1, 27].

Для узагальнення основних груп показників, які доцільно використовувати в процесі дослідження фінансового потенціалу, доцільно подати табл. 1.4.

Оцінка фінансового потенціалу тісно пов'язана з питаннями управління ним. Управління фінансовим потенціалом слід розглядати як сукупність заходів, спрямованих на формування достатнього обсягу фінансових ресурсів, оптимізацію структури капіталу, підтримання ліквідності, підвищення прибутковості діяльності, прискорення оборотності активів та зниження фінансових ризиків. У цьому аспекті оцінка фінансового потенціалу виступає не кінцевою метою, а основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Таблиця 1.4 - Характеристика показників оцінки фінансового потенціалу підприємства

Група показників	Основні показники	Аналітичне значення
Майновий стан	частка необоротних і оборотних активів, коефіцієнт зносу, коефіцієнт оновлення	Характеризують ресурсну базу та майнову основу фінансового потенціалу
Ліквідність	поточна, швидка, абсолютна ліквідність	Відображають платіжні можливості підприємства у короткостроковому періоді
Фінансова стійкість	автономія, фінансова залежність, маневреність власного капіталу	Показують стабільність структури капіталу та рівень фінансової незалежності
Ділова активність	оборотність активів, запасів, дебіторської і кредиторської заборгованості	Характеризують ефективність використання ресурсів
Рентабельність	рентабельність активів, власного капіталу, реалізації	Відображають результативність використання фінансових ресурсів
Грошові потоки	чистий рух коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності	Дозволяють оцінити реальний рух фінансових ресурсів і платіжну спроможність

Джерело: узагальнено автором на основі [1, 3, 7]

Для дослідження фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» доцільно використовувати поєднання кількох методів. Насамперед це горизонтальний і вертикальний аналіз фінансової звітності, які дозволять оцінити динаміку та структуру основних фінансових показників. Поряд із цим доцільно застосувати коефіцієнтний аналіз ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності. Для виявлення тенденцій розвитку доцільним є використання трендового аналізу, а для обґрунтування практичних рекомендацій щодо підвищення фінансового потенціалу – факторного підходу та розрахунку економічної ефективності запропонованих заходів [1, 24, 27].

Отже, оцінка фінансового потенціалу підприємства повинна здійснюватися на основі комплексного використання різних методичних підходів і системи аналітичних показників. Поєднання аналізу ресурсної забезпеченості, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, прибутковості та грошових потоків дає можливість сформулювати об'єктивне уявлення про фінансові можливості підприємства та визначити резерви їх

зміцнення. Саме такий підхід є найбільш доцільним для подальшого дослідження фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» та обґрунтування напрямів його удосконалення.

Слід враховувати, що вибір методичних підходів до оцінки фінансового потенціалу залежить не лише від мети дослідження, а й від особливостей діяльності конкретного підприємства. Для великих компаній із розгалуженою організаційною структурою та значними обсягами господарських операцій важливо поєднувати загальні методи фінансового аналізу з більш поглибленим дослідженням окремих напрямів фінансової діяльності. У таких випадках особливої ваги набуває оцінка структури активів, ефективності використання капіталу, стану розрахунків, динаміки грошових потоків та здатності підприємства підтримувати фінансову стійкість у довгостроковому періоді. Саме тому методичний інструментарій має бути достатньо гнучким, щоб враховувати як загальні закономірності фінансового аналізу, так і галузеву специфіку об'єкта дослідження.

Крім того, оцінка фінансового потенціалу повинна мати не лише констатувальний, а й прогностичний характер. Це означає, що аналітичні розрахунки мають бути спрямовані не лише на визначення поточного фінансового стану підприємства, а й на виявлення тенденцій його зміни, можливих ризиків і резервів подальшого зміцнення. У цьому аспекті особливо важливими є трендовий аналіз, порівняння показників у динаміці та встановлення взаємозв'язку між окремими фінансовими параметрами. Такий підхід дозволяє зробити висновки не лише про наявний рівень фінансового потенціалу, а й про його перспективи в майбутньому.

Не менш важливим є те, що результати оцінки фінансового потенціалу мають бути придатними для практичного використання в процесі управління підприємством. Саме тому в ході аналізу доцільно орієнтуватися на ті показники, які найбільш повно відображають можливості підприємства щодо самофінансування, забезпечення ліквідності, підтримання фінансової стійкості, оптимізації структури капіталу та підвищення ефективності використання

ресурсів. Така спрямованість аналізу дозволяє зробити його не формальним описом фінансового стану, а реальною інформаційною основою для розроблення заходів щодо підвищення фінансового потенціалу підприємства.

Для АТ «Укрпошта» це має особливе значення, оскільки діяльність підприємства пов'язана з масштабною інфраструктурою, широкою мережею відділень, значними обсягами операційних витрат і необхідністю постійного оновлення матеріально-технічної бази. У таких умовах система оцінки фінансового потенціалу повинна бути зорієнтована не лише на виявлення загальних тенденцій зміни фінансових показників, а й на пошук резервів підвищення результативності використання ресурсів, зміцнення платоспроможності та забезпечення фінансової стійкості. Саме це дозволить у подальшому перейти від аналітичної оцінки до обґрунтування практичних заходів щодо удосконалення формування фінансового потенціалу підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ АТ «УКРПОШТА» ТА ОЦІНКА ЙОГО ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

2.1. Техніко-економічна характеристика АТ «Укрпошта» та аналіз основних показників його діяльності

Акціонерне товариство «Укрпошта» є національним оператором поштового зв'язку України, який забезпечує надання універсальних поштових послуг на всій території держави. Підприємство функціонує у формі акціонерного товариства, 100% акцій якого належать державі, що визначає його особливу роль у забезпеченні як комерційних, так і соціально значущих функцій. Центральний офіс підприємства розташований у місті Києві, а діяльність охоплює всю територію України через розгалужену мережу відділень.

Основними видами діяльності АТ «Укрпошта» є надання послуг поштового зв'язку, логістичних послуг, фінансових сервісів, а також здійснення кур'єрської доставки. Підприємство забезпечує пересилання письмової кореспонденції, посилок, грошових переказів, а також надає додаткові послуги, зокрема оплату комунальних платежів, розповсюдження друкованої продукції та інші сервіси. Важливою особливістю діяльності підприємства є поєднання ринкової орієнтації з виконанням функцій, пов'язаних із забезпеченням доступності поштових послуг для населення, у тому числі у віддалених та сільських регіонах.

АТ «Укрпошта» займає провідні позиції на ринку поштово-логістичних послуг України, виступаючи ключовим елементом інфраструктури комунікацій та доставки. Масштаб діяльності підприємства обумовлюється значною кількістю відділень, широким географічним охопленням, а також значною чисельністю персоналу. Це створює відповідні передумови для формування

значного фінансового потенціалу, але водночас зумовлює необхідність ефективного управління ресурсами та витратами.

Організаційна структура АТ «Укрпошта» має ієрархічний характер та побудована за територіально-функціональним принципом. Управління підприємством здійснюється через центральний апарат, який визначає стратегічні напрями розвитку, координує діяльність регіональних дирекцій та забезпечує реалізацію єдиної політики у сфері надання послуг. На регіональному рівні функціонують обласні дирекції, які безпосередньо організують роботу відділень та забезпечують надання послуг споживачам.

Особливістю організаційної структури підприємства є її масштабність та розгалуженість, що обумовлено необхідністю забезпечення доступності поштових послуг на всій території України. Така структура, з одного боку, дозволяє охоплювати значну кількість споживачів, а з іншого — створює додаткові вимоги до ефективності управління, координації діяльності та контролю за використанням фінансових ресурсів. У зв'язку з цим важливого значення набуває оптимізація організаційних процесів і впровадження сучасних управлінських підходів.

Виробничо-господарська діяльність АТ «Укрпошта» характеризується багатофункціональністю та орієнтацією на надання широкого спектра послуг. Основу доходів підприємства формують послуги поштового зв'язку та логістики, зокрема пересилання посилок, кур'єрська доставка та супутні сервіси. Водночас значну роль відіграють фінансові послуги, які забезпечують додаткові джерела доходів та підвищують рівень диверсифікації діяльності підприємства.

Важливою особливістю діяльності АТ «Укрпошта» є необхідність поєднання економічної ефективності з виконанням соціально значущих функцій. Підприємство забезпечує надання універсальних поштових послуг за доступними тарифами, що часто обмежує можливості отримання максимального прибутку, але водночас підвищує його значення для суспільства. Це впливає на формування фінансового потенціалу підприємства, оскільки вимагає пошуку балансу між комерційною ефективністю та соціальною відповідальністю.

Крім того, сучасний етап розвитку підприємства пов'язаний із активною цифровізацією та модернізацією логістичних процесів. Впровадження нових технологій, автоматизація операцій, розвиток електронних сервісів і розширення спектра послуг сприяють підвищенню ефективності діяльності та створюють додаткові можливості для зміцнення фінансового потенціалу. Водночас ці процеси потребують значних інвестицій, що підвищує вимоги до управління фінансовими ресурсами та обґрунтування напрямів їх використання.

АТ «Укрпошта» є масштабним підприємством із розгалуженою організаційною структурою та багатопрофільною діяльністю, що функціонує в умовах високої конкуренції та нестабільного ринкового середовища. Специфіка його діяльності, поєднання комерційних і соціальних функцій, а також необхідність постійної модернізації обумовлюють важливість дослідження фінансового потенціалу підприємства та визначення напрямів його підвищення.

Інформаційною основою дослідження виступають дані фінансової звітності АТ «Укрпошта» за 2020–2024 рр., що наведені у додатках А–В. Використання офіційної звітної інформації дало змогу забезпечити достовірність оцінки основних показників діяльності підприємства, простежити тенденції їх зміни в динаміці та сформуванню належне інформаційне підґрунтя для подальшого дослідження фінансового потенціалу АТ «Укрпошта».

Важливою складовою організаційно-економічної характеристики підприємства є оцінка результатів його основної діяльності, оскільки саме обсяги наданих послуг визначають масштаби функціонування підприємства, формування доходів, рівень завантаження виробничо-логістичної інфраструктури та загальні можливості розвитку. Для АТ «Укрпошта» особливого значення набуває дослідження динаміки основних видів послуг, що дає змогу виявити зміни в структурі попиту, визначити більш перспективні напрями діяльності та оцінити їх вплив на економічні результати підприємства.

З цією метою доцільно проаналізувати динаміку обсягів основних послуг АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр., до яких належать листова кореспонденція, посилки та бандеролі, грошові перекази, а також кур'єрські та експрес-доставки.

Узагальнені результати такого дослідження наведено в табл. 2.1, а для більш наочного відображення тенденцій зміни показників побудовано рис. 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка обсягів основних послуг АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Листова кореспонденція, млн. од.	102,9	94,6	91,2	-8,3	-3,4	-8,07	-3,59
Посилки та бандеролі, млн. од.	57,4	63,8	68,2	6,4	4,4	11,15	6,90
Грошові перекази, млн. грн	9873,2	10764,9	11521,6	891,7	756,7	9,03	7,03
Кур'єрські/експрес-доставки, млн. од.	13,2	11,7	12,9	-1,5	1,2	-11,36	10,26

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Дані табл. 2.1 свідчать, що динаміка основних послуг АТ «Укрпошта» у 2022–2024 рр. була неоднорідною. Обсяги листової кореспонденції стабільно скорочувалися: з 102,9 млн од. у 2022 р. до 94,6 млн од. у 2023 р. та 91,2 млн од. у 2024 р. Загалом це вказує на подальше зниження ролі традиційної письмової кореспонденції.

Водночас обсяги посилок та бандеролей мали стійку тенденцію до зростання – з 57,4 млн од. у 2022 р. до 68,2 млн од. у 2024 р. Позитивну динаміку продемонстрували і грошові перекази, обсяг яких збільшився з 9873,2 млн грн до 11521,6 млн грн. Це свідчить про посилення значення логістичних і фінансових сервісів у діяльності підприємства.

Щодо кур'єрських та експрес-доставок, то їх динаміка була нестабільною: після скорочення з 13,2 млн од. у 2022 р. до 11,7 млн од. у 2023 р. у 2024 р. відбулося зростання до 12,9 млн од. Таким чином, результати аналізу дозволяють зробити висновок, що в досліджуваному періоді АТ «Укрпошта» поступово зміщувало акцент від традиційних поштових послуг у бік посилкового та фінансового сегментів, що є важливим для подальшого зміцнення його фінансового потенціалу.

Для більш наочного відображення динаміки основних послуг АТ «Укрпошта» доцільно використати графічне представлення результатів дослідження, подане на рис. 2.1.

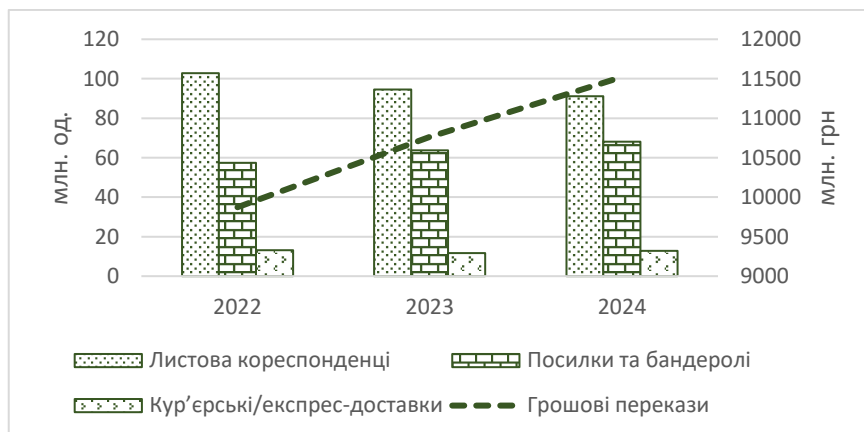

Рисунок 2.1 – Динаміка обсягів основних послуг АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Як видно з рис. 2.1, у структурі основних послуг АТ «Укрпошта» протягом досліджуваного періоду чітко простежуються дві основні тенденції: скорочення обсягів традиційної листової кореспонденції та зростання обсягів посилок, бандеролей і грошових переказів. Це свідчить про поступову трансформацію діяльності підприємства у напрямі посилення логістичної та фінансової складових, що є важливим чинником формування його фінансового потенціалу в сучасних умовах.

Наступним етапом дослідження є аналіз інфраструктурних потужностей АТ «Укрпошта», які визначають можливості підприємства щодо надання послуг, рівень завантаженості операційної системи та ефективність використання його операційного потенціалу. Основні результати такого аналізу наведено в табл. 2.2, а їх графічне відображення представлено на рис. 2.2.

Таблиця 2.2 – Динаміка інфраструктурних потужностей, рівня завантаженості та оцінки рівня використання операційного потенціалу АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Кількість поштових відділень од.	10287	10413	10185	126	-228	1,22	-2,19
Кількість сортувальних центрів од.	27	28	26	1	-2	3,70	-7,14
Кількість одиниць автотранспорту, од.	3718	3661	3824	-57	163	-1,53	4,45
Пропускна здатність сортувальних центрів, млн. од./рік	289,8	305,4	298,7	15,6	-6,7	5,38	-2,19

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Дані табл. 2.2 свідчать, що інфраструктурна база АТ «Укрпошта» у досліджуваному періоді характеризувалася відносною стабільністю з окремими коливаннями. Кількість поштових відділень у 2023 р. зросла до 10413 од., однак у 2024 р. скоротилася до 10185 од., що в цілому свідчить про оптимізацію мережі. Подібна тенденція спостерігається і щодо сортувальних центрів: їх кількість зросла з 27 до 28 од. у 2023 р., але у 2024 р. зменшилася до 26 од.

Водночас кількість одиниць автотранспорту після незначного скорочення у 2023 р. (до 3661 од.) у 2024 р. зросла до 3824 од., що може свідчити про посилення логістичної складової діяльності підприємства. Пропускна здатність сортувальних центрів також демонструвала змінну динаміку: зростання у 2023 р. до 305,4 млн од./рік та подальше незначне зниження у 2024 р. до 298,7 млн од./рік.

Як видно з рис. 2.2, розвиток інфраструктурних потужностей АТ «Укрпошта» має нерівномірний характер, що відображає процеси адаптації підприємства до змін попиту та умов функціонування. Зменшення кількості відділень і сортувальних центрів супроводжується посиленням транспортної складової та збереженням достатнього рівня пропускної здатності, що свідчить

про прагнення підприємства підвищити ефективність використання операційного потенціалу.

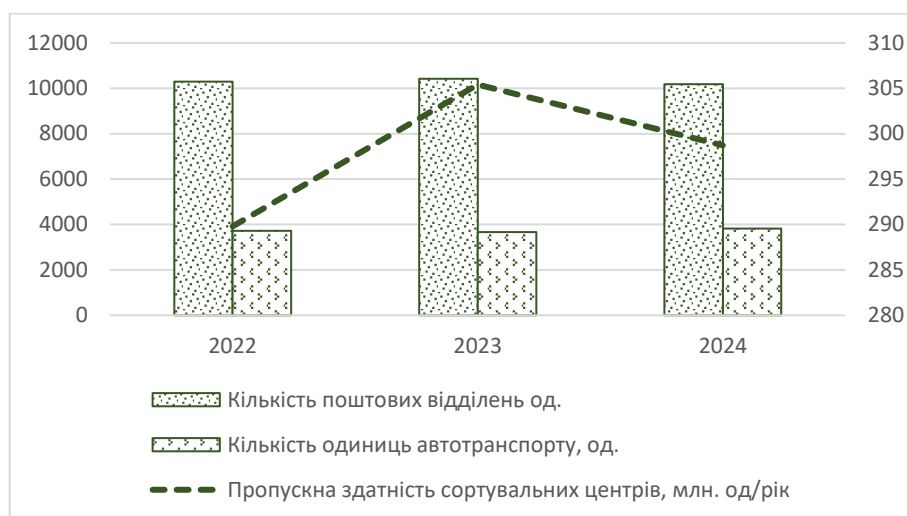

Рисунок 2.2 – Динаміка інфраструктурних потужностей та рівня завантаженості АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Наступним етапом дослідження є оцінка рівня завантаженості та ефективності використання операційного потенціалу АТ «Укрпошта», результати якої наведено в табл. 2.3, а їх візуалізацію представлено на рис. 2.3.

Дані табл. 2.3 свідчать про загалом позитивні зміни у використанні операційного потенціалу АТ «Укрпошта», хоча окремі показники мають нерівномірну динаміку. Зокрема, рівень завантаженості сортувальних центрів зріс з 74,1% у 2022 р. до 80,3% у 2023 р., що свідчить про більш інтенсивне використання інфраструктури, проте у 2024 р. дещо знизився до 78,6%, залишаючись при цьому на достатньо високому рівні.

Показник використання транспорту демонструє коливання: після зниження у 2023 р. на 2440 тис. км (або 1,51%) у 2024 р. спостерігається зростання на 4770 тис. км (або 2,99%). Це може свідчити про адаптацію логістичних процесів та розширення обсягів перевезень у відповідь на зміну попиту на послуги.

Таблиця 2.3 – Динаміка рівня завантаженості та оцінки рівня використання операційного потенціалу АТ «Укрпошта» за 2020-2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Завантаженість сортувальних центрів, %	74,1	80,3	78,6	6,2	-1,7	-	-
Використання транспорту, тис. км	161920	159480	164250	-2440	4770	-1,51	2,99
Середня кількість відправлень на одне відділення, тис. од.	91,8	96,4	93,2	4,6	-3,2	5,01	-3,32
Частка відправлень, оброблених вчасно, %	84,9	89,5	91,1	4,6	1,6	-	-
Рівень автоматизації сортувальних процесів, %	52,6	57,2	59,8	4,6	2,6	-	-
Середній час доставки по Україні, дні	3,48	2,95	2,87	-0,53	-0,08	-15,23	-2,71

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Середня кількість відправлень на одне відділення у 2023 р. зросла до 96,4 тис. од., однак у 2024 р. знизилася до 93,2 тис. од., що вказує на певну стабілізацію навантаження на відділення після його зростання. Водночас якісні показники діяльності мають стійку позитивну динаміку: частка відправлень, оброблених вчасно, збільшилася з 84,9% у 2022 р. до 91,1% у 2024 р., а рівень автоматизації сортувальних процесів – з 52,6% до 59,8%.

Особливо показовим є скорочення середнього часу доставки по Україні – з 3,48 днів у 2022 р. до 2,87 днів у 2024 р., що свідчить про підвищення ефективності логістичних процесів та покращення якості обслуговування споживачів.

Як видно з рис. 2.3, підвищення рівня автоматизації та зростання частки своєчасно оброблених відправлень супроводжується скороченням часу доставки, що свідчить про підвищення ефективності функціонування операційної системи підприємства. Загалом це вказує на позитивні зміни в управлінні операційним потенціалом АТ «Укрпошта», які створюють передумови для подальшого зміцнення його фінансового потенціалу.

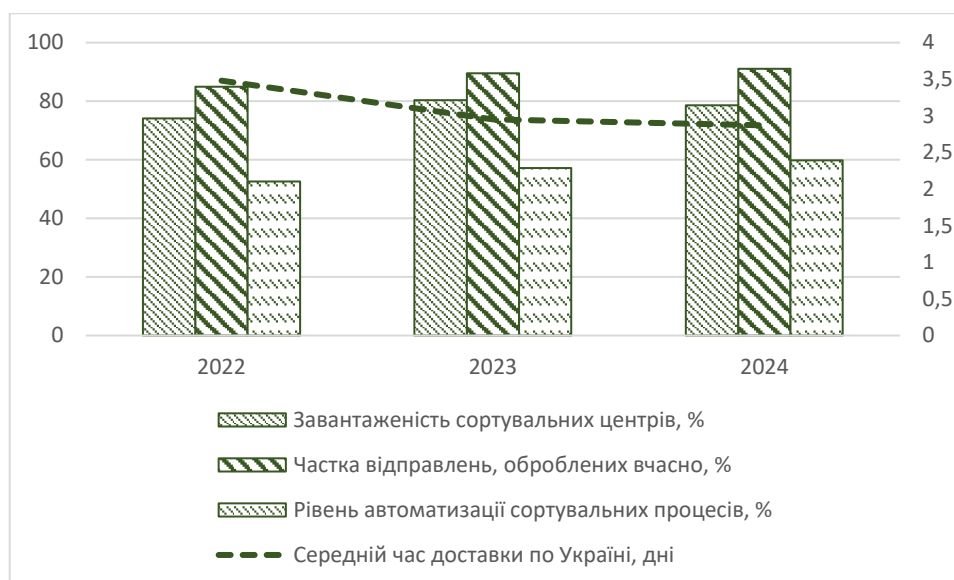

Рисунок 2.3 – Динаміка показників ефективності використання операційного потенціалу АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Важливим елементом оцінки ресурсного забезпечення діяльності АТ «Укрпошта» є аналіз стану та структури основних засобів, оскільки саме вони формують матеріально-технічну основу функціонування підприємства та безпосередньо впливають на рівень його операційного й фінансового потенціалу. Результати такого аналізу наведено в табл. 2.4, а зміни у структурі основних засобів відображено на рис. 2.4.

Дані табл. 2.4 свідчать про поступові структурні зміни у складі основних засобів АТ «Укрпошта». Зокрема, частка будівель і споруд зменшилася з 34,7% у 2022 р. до 32,4% у 2024 р., що може свідчити про поступове скорочення ролі нерухомої інфраструктури у формуванні активів підприємства. Водночас спостерігається зростання частки транспортних засобів (з 24,5% до 25,8%) та машин і обладнання (з 21,0% до 22,9%), що відображає орієнтацію підприємства на розвиток логістичної та операційної складових діяльності.

Позитивною є також динаміка частки обчислювальної техніки та ІТ – з 10,4% у 2022 р. до 12,1% у 2024 р., що свідчить про активізацію процесів цифровізації та модернізації діяльності підприємства. Водночас частка інших

основних засобів зменшилася з 9,4% до 6,8%, що може бути результатом оптимізації структури активів.

Таблиця 2.4 – Динаміка вартості та структури основних засобів АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Структура основних засобів, %							
Будівлі та споруди	34,7	33,2	32,4	-1,5	-0,8	-	-
Транспортні засоби	24,5	25,1	25,8	0,6	0,7	-	-
Машини й обладнання	21,0	22,3	22,9	1,3	0,6	-	-
Обчислювальна техніка та ІТ	10,4	11,3	12,1	0,9	0,8	-	-
Інші	9,4	8,1	6,8	-1,3	-1,3	-	-
Вартісна оцінка основних засобів та ступінь зносу, млн. грн.							
Первісна вартість основних засобів	7580,3	7901,6	8324,7	321,3	423,1	4,24	5,35
Залишкова вартість	4650,9	4894,7	5210,2	243,8	315,5	5,24	6,45
Знос основних засобів	2929,4	3006,9	3114,5	77,5	107,6	2,65	3,58
Ступінь зносу, %	38,6	38,0	37,4	-0,6	-0,6	-1,55	-1,58
Інвестиції в оновлення основних засобів, млн. грн.							
Модернізація сортувальних центрів	163	185	198	22	13	13,50	7,03
Закупівля транспорту	103	117	124	14	7	13,59	5,98
ІТ-інфраструктура	89	96	108	7	12	7,87	12,50
Інші капіталовкладення	39	36	32	-3	-4	-7,69	-11,11
Загальні інвестиції	394	434	462	40	28	10,15	6,45

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Аналіз вартості основних засобів показує їх поступове зростання. Первісна вартість збільшилася з 7580,3 млн грн у 2022 р. до 8324,7 млн грн у 2024 р., а залишкова – з 4650,9 млн грн до 5210,2 млн грн, що свідчить про оновлення матеріально-технічної бази підприємства. При цьому ступінь зносу основних засобів має тенденцію до незначного зниження – з 38,6% до 37,4%, що є позитивною ознакою підвищення якості активів.

Важливим фактором таких змін є інвестиційна діяльність підприємства. Загальний обсяг інвестицій у 2023 р. зріс до 434 млн грн, а у 2024 р. – до 462 млн грн. Найбільше зростання спостерігається у фінансуванні модернізації сортувальних центрів та розвитку ІТ-інфраструктури, що відповідає сучасним

тенденціям розвитку логістичних компаній і сприяє підвищенню ефективності операційної діяльності.

Рисунок 2.4 – Структура основних засобів АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Як видно з рис. 2.4, у структурі основних засобів підприємства відбувається поступове зміщення акцентів від традиційної інфраструктури до транспортних засобів, обладнання та ІТ-ресурсів. Це свідчить про трансформацію матеріально-технічної бази АТ «Укрпошта» відповідно до сучасних вимог ринку та створює передумови для підвищення ефективності використання ресурсів і зміцнення фінансового потенціалу підприємства.

Важливою складовою організаційно-економічної характеристики АТ «Укрпошта» є аналіз трудових ресурсів, оскільки чисельність персоналу, його структура та рівень продуктивності праці безпосередньо впливають на ефективність діяльності підприємства, формування витрат та можливості підвищення фінансового потенціалу. Результати дослідження динаміки структури персоналу та продуктивності праці наведено в табл. 2.5, а основні тенденції відображено на рис. 2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка структури персоналу та продуктивності праці АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Загальна чисельність працівників, ос.	53432	34751	31739	-18681	-3012	-34,96	-8,67
Чисельність виробничого персоналу, ос.	39988	27104	24831	-12884	-2273	-32,22	-8,39
Питома вага виробничого персоналу, %	74,84	77,99	78,23	3,16	0,24	-	-
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), млн. грн.	11818868	11581111	12978008	-237757	1396897	-2,01	12,06
Продуктивність праці, тис. грн/ос.	221,19	333,26	408,90	112,07	75,64	50,66	22,70
Продуктивність праці виробничого персоналу, тис. грн./ос.	295,56	427,28	522,65	131,72	95,37	44,57	22,32

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Дані табл. 2.5 свідчать про істотне скорочення чисельності персоналу АТ «Укрпошта» упродовж досліджуваного періоду. Загальна чисельність працівників зменшилася з 53432 ос. у 2022 р. до 34751 ос. у 2023 р. та 31739 ос. у 2024 р. Аналогічна тенденція характерна і для виробничого персоналу, чисельність якого скоротилася з 39988 ос. до 24831 ос. Такі зміни можуть свідчити про оптимізацію кадрового складу, перегляд організаційної структури та підвищення вимог до ефективності використання трудових ресурсів.

Водночас питома вага виробничого персоналу в загальній чисельності працівників мала тенденцію до зростання – з 74,84% у 2022 р. до 78,23% у 2024 р. Це вказує на посилення ролі персоналу, безпосередньо задіяного у наданні основних послуг, та може розглядатися як позитивна структурна зміна з позицій підвищення операційної ефективності.

Незважаючи на скорочення чисельності працівників, дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг у 2024 р. зріс до 12978008 млн грн, тоді як у 2023 р. він становив 11581111 млн грн. Це стало важливим чинником підвищення продуктивності праці. Так, продуктивність праці одного працівника зросла з

221,19 тис. грн/ос. у 2022 р. до 408,90 тис. грн/ос. у 2024 р., а продуктивність праці виробничого персоналу – з 295,56 тис. грн/ос. до 522,65 тис. грн/ос.

Отже, результати аналізу свідчать, що скорочення чисельності працівників супроводжувалося зростанням продуктивності праці, що може бути наслідком оптимізації персоналу, удосконалення організації праці та підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства.

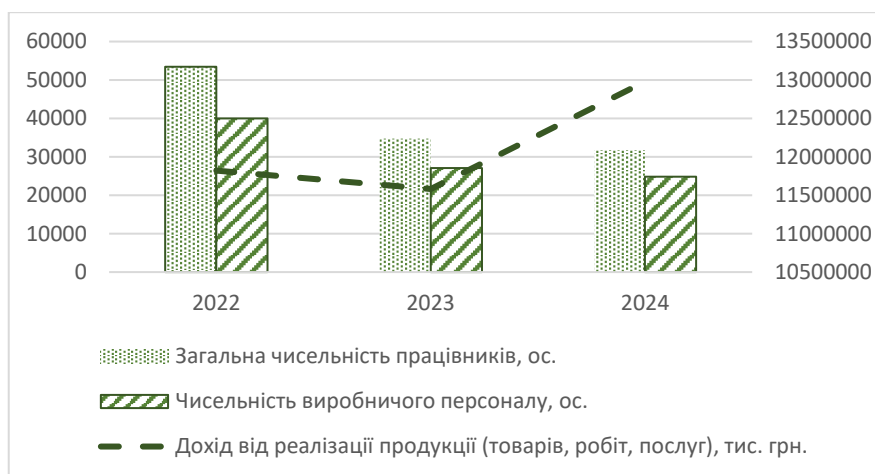

Рисунок 2.5– Динаміка чисельності персоналу та доходу від реалізації АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Як видно з рис. 2.5, у досліджуваному періоді скорочення чисельності працівників відбувалося на фоні зростання доходу від реалізації у 2024 р., що забезпечило підвищення продуктивності праці. Це свідчить про наявність у підприємства резервів підвищення ефективності використання трудового потенціалу та створює позитивні передумови для зміцнення його фінансового потенціалу.

Завершальним етапом організаційно-економічної характеристики підприємства є оцінка його платоспроможності та фінансової стабільності, оскільки саме ці показники відображають здатність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання, підтримувати фінансову рівновагу та

забезпечувати стійкість функціонування. Результати відповідного аналізу наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Динаміка платоспроможності та фінансової стабільності АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Оборотні активи, тис. грн.	4893242	6618561	6226176	1725319	-392385	35,26	-5,93
Поточні зобов'язання, тис. грн.	6869557	9633204	9952662	2763647	319458	40,23	3,32
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,712	0,687	0,626	-0,03	-0,06	-	-
Власний капітал, тис. грн.	1419800	623439	210235	-796361	-413204	-56,09	-66,28
Необоротні активи, тис. грн.	4451622	4823853	5256793	372231	432940	8,36	8,97
Власні обігові кошти, тис. грн.	-3031822	-4200414	-5046558	-1168592	-846144	38,54	20,14
Коефіцієнт забезпеченості ВОК	-0,62	-0,63	-0,81	-0,02	-0,18	-	-
Кредиторська заборгованість, тис. грн.	3757063	4486841	5292340	729778	805499	19,42	17,95
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	9926858	10656528	11539535	729670	883007	7,35	8,29
Коефіцієнт оборотності КЗ	2,64	2,38	2,18	-0,27	-0,19	-	-
Середній строк погашення КЗ, днів	136,25	151,57	165,11	15,32	13,53	11,25	8,93
Поточні зобов'язання, тис. грн.	6869557	9633204	9952662	2763647	319458	40,23	3,32
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,71	0,69	0,63	-0,03	-0,06	-	-
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	513354	853241	917686	339887	64445	66,21	7,55
Перевищення Кз над ДЗ, тис. грн.	2903822	3633600	4374654	729778	741054	25,13	20,39

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Дані табл. 2.6 свідчать про погіршення окремих показників платоспроможності та фінансової стабільності АТ «Укрпошта» упродовж досліджуваного періоду. Зокрема, попри зростання оборотних активів з 4893242 тис. грн у 2022 р. до 6226176 тис. грн у 2024 р., темпи зростання поточних

зобов'язань були вищими – з 6869557 тис. грн до 9952662 тис. грн, що негативно вплинуло на рівень ліквідності підприємства.

Це підтверджується зниженням коефіцієнта поточної ліквідності з 0,71 у 2022 р. до 0,63 у 2024 р., що є нижчим за нормативне значення і свідчить про недостатній рівень покриття короткострокових зобов'язань оборотними активами. Така ситуація вказує на зростання ризиків втрати платоспроможності підприємства в короткостроковому періоді.

Суттєвим негативним фактором є різке скорочення власного капіталу – з 1419800 тис. грн у 2022 р. до 210235 тис. грн у 2024 р., що супроводжується зростанням необоротних активів. У результаті цього власні обігові кошти мають від'ємне значення і продовжують зменшуватися, що свідчить про критичну залежність підприємства від позикових джерел фінансування.

Аналіз кредиторської заборгованості показує її зростання з 3757063 тис. грн у 2022 р. до 5292340 тис. грн у 2024 р., що супроводжується зниженням коефіцієнта її оборотності та збільшенням середнього строку погашення з 136,25 днів до 165,11 днів. Це свідчить про уповільнення розрахунків із кредиторами та підвищення фінансового навантаження на підприємство.

Крім того, спостерігається зростання дебіторської заборгованості, однак її обсяг значно поступається кредиторській. Перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською зросло з 2903822 тис. грн у 2022 р. до 4374654 тис. грн у 2024 р., що свідчить про дисбаланс у розрахунках і додаткові ризики для фінансової стабільності підприємства.

Отже, результати аналізу свідчать, що, незважаючи на окремі позитивні зміни в діяльності АТ «Укрпошта», підприємство має проблеми з ліквідністю, зниженням рівня фінансової незалежності та зростанням боргового навантаження. Це обумовлює необхідність більш детального дослідження фінансового потенціалу підприємства та обґрунтування напрямів його зміцнення у наступному підрозділі.

Важливим завершальним етапом оцінки діяльності АТ «Укрпошта» є аналіз показників фінансового стану, який дозволяє узагальнити результати

функціонування підприємства, визначити рівень його прибутковості та ефективності, а також виявити ключові проблеми та резерви розвитку. Результати такого аналізу наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Динаміка показників фінансового стану АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Показники доходів та витрат підприємства, тис. грн.							
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10323419	11581111	12978008	1257692	1396897	12,18	12,06
Інші операційні доходи	179762	305082	394248	125320	89166	69,71	29,23
Інші фінансові доходи	140419	127299	123408	-13120	-3891	-9,34	-3,06
Інші доходи	126412	99216	82294	-27196	-16922	-21,51	-17,06
Собівартість реалізованої продукції	9926858	10656528	11539535	729670	883007	7,35	8,29
Адміністративні витрати	1148387	1429681	1630437	281294	200756	24,49	14,04
Витрати на збут	207900	281252	287424	73352	6172	35,28	2,19
Інші операційні витрати	411903	379726	317704	-32177	-62022	-7,81	-16,33
Фінансові витрати	115054	177920	206993	62866	29073	54,64	16,34
Податок на прибуток	54364	167919	78851	113555	-89068	208,88	-53,04
Показники прибутковості/збитковості, тис. грн.							
Валовий прибуток/збиток	396561	924583	1438473	528022	513890	133,15	55,58
Операційний прибуток/збиток	-1191867	-860994	-402844	330873	458150	27,76	53,21
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток/збиток)	-1533162	-964280	-492055	568882	472225	37,11	48,97
Чистий прибуток/збиток	-1258089	-796361	-413204	461728	383157	36,70	48,11
Структура джерел формування фінансових результатів, %							
Частка чистого доходу в загальній сумі доходів	95,85	95,42	95,58	-0,43	0,16	-	-
Частка інших операційних доходів	1,67	2,51	2,90	0,84	0,39	-	-
Частка фінансових доходів	1,30	1,05	0,91	-0,25	-0,14	-	-
Частка операційних витрат у загальних витратах	1,17	1,02	0,61	-0,16	-0,41	-	-
Частка фінансових витрат	0,97	1,28	0,56	0,31	-0,72	-	-
Частка адміністративних витрат	9,68	10,92	11,60	1,24	0,68	-	-
Показники ефективності діяльності, %							
Рентабельність продажів	-12,19	-6,88	-3,18	5,31	3,69	-	-
Рентабельність активів	-13,36	-6,92	-3,58	6,43	3,34	-	-
Рентабельність власного капіталу	-88,61	-127,74	-196,54	-39,13	-68,81	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Дані табл. 2.7 свідчать про загальне зростання масштабів діяльності АТ «Укрпошта», що проявляється у збільшенні чистого доходу від реалізації продукції з 10323419 тис. грн у 2022 р. до 12978008 тис. грн у 2024 р. Позитивна динаміка спостерігається також за іншими операційними доходами, що свідчить про розширення джерел формування доходів підприємства.

Водночас витрати підприємства зростали досить високими темпами. Зокрема, собівартість реалізованої продукції збільшилася на 1612677 тис. грн за досліджуваний період, адміністративні витрати – на 482050 тис. грн, а фінансові витрати майже подвоїлися. Це призвело до збереження збитковості діяльності підприємства, незважаючи на зростання доходів.

Разом з тим варто відзначити позитивну тенденцію до зменшення обсягів збитків. Так, чистий збиток скоротився з -1258089 тис. грн у 2022 р. до -413204 тис. грн у 2024 р., що свідчить про поступове покращення фінансових результатів. Аналогічна тенденція спостерігається і за показниками операційного прибутку та фінансового результату до оподаткування.

Аналіз структури доходів показує, що основну частку формує чистий дохід від реалізації (понад 95%), що підтверджує залежність підприємства від основної діяльності. Водночас спостерігається зростання частки інших операційних доходів, що свідчить про поступову диверсифікацію джерел надходжень. У структурі витрат збільшується частка адміністративних витрат, що може негативно впливати на кінцеві фінансові результати.

Показники ефективності діяльності, зокрема рентабельність продажів, активів і власного капіталу, залишаються від'ємними, проте мають позитивну динаміку. Так, рентабельність продажів зросла з -12,19% у 2022 р. до -3,18% у 2024 р., що свідчить про поступове наближення підприємства до беззбитковості. Водночас рентабельність власного капіталу має негативну динаміку, що зумовлено суттєвим скороченням його обсягу.

Отже, результати аналізу фінансового стану АТ «Укрпошта» свідчать про наявність суперечливих тенденцій: з одного боку, підприємство нарощує обсяги діяльності та поступово скорочує збитки, а з іншого – зберігає проблеми з

ефективністю витрат, рівнем прибутковості та фінансовою стійкістю. Це зумовлює необхідність більш детального дослідження фінансового потенціалу підприємства та обґрунтування напрямів його підвищення.

Таким чином, проведена організаційно-економічна характеристика АТ «Укрпошта» дає підстави стверджувати, що підприємство має значний масштаб діяльності, розгалужену інфраструктуру та вагомий операційний потенціал, однак його функціонування супроводжується низкою фінансово-економічних проблем, пов'язаних із недостатнім рівнем ліквідності, зростанням боргового навантаження, скороченням власного капіталу та збереженням від'ємних фінансових результатів. Водночас позитивні зміни у структурі послуг, підвищення рівня автоматизації, зростання продуктивності праці та поступове скорочення збитків свідчать про наявність внутрішніх резервів розвитку. Це обумовлює доцільність переходу до більш поглибленого аналізу фінансового потенціалу АТ «Укрпошта», його складових, тенденцій формування та ефективності використання.

2.2. Аналіз і оцінка фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища

Фінансовий потенціал підприємства формується під впливом сукупності внутрішніх і зовнішніх чинників та відображає його можливості щодо забезпечення безперервності діяльності, виконання фінансових зобов'язань, підтримання стійкості й реалізації перспектив розвитку. Для його об'єктивної оцінки недостатньо аналізувати лише абсолютних показників доходів, витрат або активів, оскільки важливе значення має також структура джерел фінансування, співвідношення власного і позикового капіталу, рівень фінансової залежності та здатність підприємства зберігати належний запас фінансової стійкості.

У сучасних умовах нестабільного ринкового середовища саме структура джерел формування фінансового потенціалу набуває особливої ваги, оскільки вона визначає рівень самостійності підприємства у прийнятті фінансових рішень, ступінь його залежності від зовнішніх кредиторів та можливості подальшого розвитку за рахунок внутрішніх ресурсів. Для АТ «Укрпошта» таке дослідження є особливо актуальним, оскільки підприємство функціонує в умовах поєднання значних операційних масштабів, високої соціальної відповідальності та потреби у постійному оновленні матеріально-технічної бази.

З огляду на це, на першому етапі доцільно проаналізувати структуру джерел формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» у 2022–2024 рр. Основні результати такого аналізу наведено в табл. 2.8, а їх графічне узагальнення представлено на рис. 2.6.

Таблиця 2.8 – Оцінка структури джерел формування потенціалу АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Частка власного капіталу у валюті балансу, %	15,07	5,42	1,82	-9,65	-3,60	-	-
Частка позикового капіталу, %	84,83	94,58	98,18	9,75	3,60	-	-
Частка поточних зобов'язань, %	72,94	83,75	86,25	10,81	2,51	-	-
Частка довгострокових зобов'язань, %	11,90	10,83	11,92	-1,06	1,09	-	-
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	15,07	0,05	0,02	-15,02	-0,04	-99,64	-66,38
Коефіцієнт фінансової залежності	0,85	0,95	0,98	0,10	0,04	11,37	3,80
Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу	5,63	17,45	53,89	11,82	36,43	209,75	208,79

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Дані табл. 2.8 свідчать про суттєве погіршення структури джерел формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» упродовж досліджуваного періоду. Насамперед це проявляється в різкому скороченні частки власного

капіталу у валюті балансу – з 15,07% у 2022 р. до 5,42% у 2023 р. та 1,82% у 2024 р. Це означає, що підприємство дедалі більше втрачає внутрішню фінансову опору, а його фінансовий потенціал формується переважно за рахунок зовнішніх джерел.

Одночасно спостерігається зростання частки позикового капіталу – з 84,83% у 2022 р. до 98,18% у 2024 р. Така динаміка свідчить про посилення залежності підприємства від залучених ресурсів, що знижує рівень фінансової гнучкості та підвищує ризики втрати стійкості в умовах нестабільного ринкового середовища. Особливої уваги заслуговує зростання частки поточних зобов'язань, яка за досліджуваний період збільшилася з 72,94% до 86,25%, тобто основне боргове навантаження припадає саме на короткострокові зобов'язання.

Частка довгострокових зобов'язань у загальній структурі джерел фінансування змінювалася менш суттєво: у 2022 р. вона становила 11,90%, у 2023 р. знизилася до 10,83%, а у 2024 р. знову зросла до 11,92%. Це свідчить про відносну стабільність довгострокової складової позикового капіталу, однак загальної ситуації це не змінює, оскільки вирішальний вплив на фінансовий потенціал має саме зростання поточних зобов'язань.

Розраховані коефіцієнти також підтверджують негативні тенденції у структурі джерел формування фінансового потенціалу. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) у 2024 р. знизився до критично низького рівня, що свідчить про майже повну втрату самостійності у формуванні фінансових ресурсів. Натомість коефіцієнт фінансової залежності зріс з 0,85 у 2022 р. до 0,98 у 2024 р., що підтверджує майже повну залежність підприємства від позикових джерел фінансування.

Особливо показовим є коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу, який зріс з 5,63 у 2022 р. до 53,89 у 2024 р. Таке зростання означає, що на одиницю власного капіталу припадає дедалі більший обсяг позикових коштів, що істотно послаблює фінансову стійкість підприємства та звужує можливості для самостійного нарощування фінансового потенціалу.

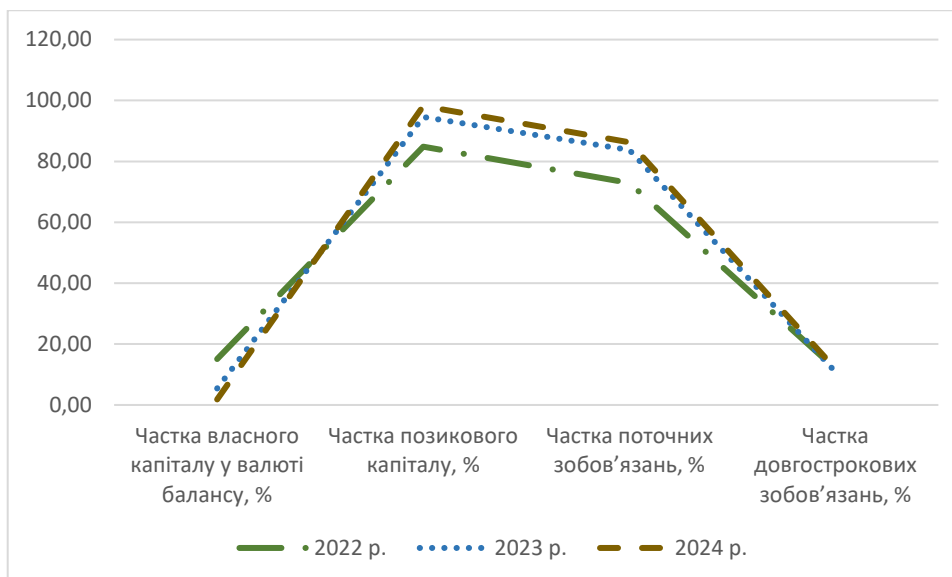

Рисунок 2.6 – Динаміка структури джерел формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Як видно з рис. 2.6, у структурі джерел формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» протягом 2022–2024 рр. чітко простежується тенденція до зниження частки власного капіталу на тлі зростання ролі позикових коштів, насамперед поточних зобов'язань. Така структура є несприятливою, оскільки зумовлює високу фінансову залежність підприємства, обмежує його можливості до самофінансування та підвищує чутливість до змін зовнішнього середовища.

Результати аналізу дають підстави стверджувати, що формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» у досліджуваному періоді відбувалося в умовах послаблення власної фінансової бази та посилення залежності від позикових ресурсів. Це негативно впливає на фінансову стійкість підприємства і обумовлює необхідність подальшого поглибленого аналізу ліквідності, платоспроможності та ефективності використання фінансових ресурсів.

Важливим етапом дослідження фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» є оцінка ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності підприємства, оскільки саме ці характеристики дозволяють визначити рівень його фінансової надійності, ступінь залежності від зовнішніх джерел фінансування та

ефективність використання наявних ресурсів. Якщо структура джерел формування фінансового потенціалу показує, за рахунок яких фінансових ресурсів підприємство забезпечує свою діяльність, то аналіз ліквідності, фінансової стійкості та оборотності дає можливість оцінити якість цих ресурсів та результативність їх використання в процесі господарювання.

У сучасних умовах нестабільного ринкового середовища такі показники набувають особливого значення, оскільки вони відображають здатність підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання, підтримувати фінансову рівновагу, забезпечувати достатню швидкість обігу коштів та зберігати контроль над станом розрахунків із контрагентами. Для АТ «Укрпошта» це є особливо актуальним з огляду на масштаб діяльності, значний обсяг поточних зобов'язань, розгалужену мережу та високий рівень операційного навантаження.

З метою більш поглибленої оцінки стану фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» доцільно проаналізувати показники ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності за 2022–2024 рр. Узагальнені результати такого аналізу наведено в табл. 2.9.

Дані табл. 2.9 свідчать про наявність у діяльності АТ «Укрпошта» суперечливих тенденцій, серед яких переважають негативні зміни у сфері ліквідності та фінансової стійкості. Зокрема, коефіцієнт поточної ліквідності упродовж досліджуваного періоду знизився з 0,712 у 2022 р. до 0,626 у 2024 р., що свідчить про погіршення здатності підприємства покривати поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Оскільки значення цього показника є нижчим за нормативний рівень, можна зробити висновок про недостатній рівень платоспроможності АТ «Укрпошта» у короткостроковому періоді.

Ще більш складною є ситуація з показниками фінансової стійкості. Коефіцієнт фінансової незалежності знизився з 0,152 у 2022 р. до 0,018 у 2024 р., що означає майже повну втрату самостійності у формуванні фінансових ресурсів. Водночас коефіцієнт фінансової залежності зріс з 0,848 до 0,982, тобто майже весь обсяг активів підприємства у 2024 р. був сформований за рахунок

позикових джерел. Аналогічно погіршився і коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу, який зріс з 5,58 до 53,62. Це свідчить про різке посилення боргового навантаження та суттєве послаблення власної фінансової бази підприємства.

Таблиця 2.9 – Оцінка ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.

Показник	Роки			Абсолютні відхилення		Відносні відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Показники ліквідності та фінансової стійкості							
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,712	0,687	0,626	-0,025	-0,061	-3,55	-8,88
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,152	0,054	0,018	-0,097	-0,036	-64,14	-66,40
Коефіцієнт фінансової залежності	0,848	0,946	0,982	0,097	0,036	11,49	3,83
Коефіцієнт співвідношення позикового і власного капіталу	5,58	17,35	53,62	11,77	36,27	210,90	209,00
Показники ділової активності							
Коефіцієнт оборотності активів	1,105	1,012	1,130	-0,093	0,118	-8,42	11,66
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,110	1,750	2,084	-0,360	0,335	-17,06	19,12
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	20,11	13,57	14,14	-6,54	0,57	-32,51	4,20
Середній строк інкасації дебіторської заборгованості, днів	17,90	26,52	25,46	8,62	-1,07	48,16	-4,03
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,64	2,38	2,18	-0,26	-0,20	-9,85	-8,40
Середній строк погашення кредиторської заборгованості, днів	136,25	151,57	165,11	15,32	13,54	11,25	8,93
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,137	0,190	0,173	0,054	-0,017	39,09	-8,95

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Разом з тим показники ділової активності демонструють більш неоднозначну динаміку. Коефіцієнт оборотності активів у 2023 р. знизився з 1,105 до 1,012, однак у 2024 р. зріс до 1,130, що свідчить про певне відновлення ефективності використання сукупних ресурсів підприємства. Схожа ситуація спостерігається і щодо оборотності оборотних активів: після зниження у 2023 р. до 1,750 у 2024 р. показник зріс до 2,084, майже досягнувши рівня 2022 р. Це свідчить про певне покращення використання мобільної частини ресурсної бази.

Показники, що характеризують стан розрахунків із дебіторами та кредиторами, також дають підстави для важливих висновків. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості у 2023 р. суттєво знизився – з 20,11 до 13,57, а у 2024 р. незначно зріс до 14,14. Відповідно середній строк інкасації дебіторської заборгованості збільшився з 17,90 днів у 2022 р. до 26,52 днів у 2023 р., а у 2024 р. скоротився лише до 25,46 днів. Це свідчить про уповільнення надходження коштів від дебіторів, що негативно впливає на ліквідність підприємства.

Негативною є й динаміка кредиторської заборгованості. Коефіцієнт її оборотності зменшився з 2,64 у 2022 р. до 2,18 у 2024 р., а середній строк погашення зріс з 136,25 днів до 165,11 днів. Це означає, що підприємство дедалі повільніше розраховується з кредиторами, що, з одного боку, може свідчити про використання кредиторської заборгованості як джерела фінансування поточної діяльності, але, з іншого боку, вказує на посилення фінансових ризиків.

Окремо варто звернути увагу на співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості. Його значення упродовж усього періоду залишалося істотно нижчим за одиницю: 0,137 у 2022 р., 0,190 у 2023 р. та 0,173 у 2024 р. Це свідчить про значне переважання кредиторської заборгованості над дебіторською, тобто про наявність дисбалансу в системі розрахунків підприємства. Така ситуація є несприятливою для підтримання стабільного фінансового потенціалу, оскільки підвищує залежність підприємства від зовнішніх кредиторів.

Результати аналізу табл. 2.9 дають підстави стверджувати, що фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» формується в умовах низької фінансової незалежності, недостатнього рівня ліквідності та посиленого боргового навантаження. Водночас окремі показники ділової активності свідчать про наявність позитивних змін в ефективності використання активів і оборотних коштів. Це означає, що підприємство має певні внутрішні резерви зміцнення фінансового потенціалу, однак їх реалізація потребує зниження залежності від

позикового капіталу, покращення стану розрахунків та підвищення платоспроможності.

Завершальним етапом аналізу фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» є його узагальнююча оцінка, яка дозволяє систематизувати результати попереднього дослідження та визначити загальні тенденції формування і використання фінансових ресурсів підприємства. Такий підхід є доцільним, оскільки окремі показники ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та результативності не завжди дають цілісне уявлення про реальний стан фінансового потенціалу. Саме тому необхідним є їх комплексне узагальнення, яке дає змогу оцінити не лише окремі позитивні чи негативні зміни, а й загальний характер фінансових можливостей підприємства.

Для АТ «Укрпошта» така оцінка є особливо важливою, оскільки підприємство функціонує в умовах нестабільного ринкового середовища, високого операційного навантаження та значної залежності від зовнішніх джерел фінансування. За таких умов фінансовий потенціал слід розглядати не лише як сукупність фінансових ресурсів, а як інтегральну характеристику фінансової спроможності підприємства забезпечувати стабільність діяльності, виконання зобов'язань та досягнення позитивних результатів у перспективі. Узагальнюючу оцінку фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» за 2022–2024 рр. наведено в табл. 2.10.

Дані табл. 2.10 свідчать, що фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» у 2022–2024 рр. формувався в умовах виражених суперечностей. Насамперед негативні тенденції спостерігаються у сфері формування фінансової бази підприємства. Так, частка власного капіталу у валюті балансу скоротилася з 15,07% у 2022 р. до 1,82% у 2024 р., що свідчить про істотне послаблення внутрішніх джерел фінансування. Одночасно частка позикового капіталу зросла з 84,83% до 98,18%, а коефіцієнт фінансової незалежності знизився до критично низького рівня. Це означає, що підприємство практично втратило фінансову самостійність і залежить переважно від зовнішніх джерел ресурсів.

Таблиця 2.10 – Узагальнююча оцінка ефективності використання та загального рівня фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» за 2022-2024 рр.

Група показників	Роки			Тенденція	Оцінка
	2022	2023	2024		
Формування фінансового потенціалу					
Частка власного капіталу у валюті балансу, %	15,07	5,42	1,82	зниження	негативна
Частка позикового капіталу, %	84,83	94,58	98,18	зростання	негативна
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,15	0,05	0,02	зниження	негативна
Коефіцієнт фінансової залежності	0,85	0,95	0,98	зростання	негативна
Ліквідність і платоспроможність					
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,71	0,69	0,63	зниження	негативна
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,14	0,19	0,17	нестабільна	негативна
Ділова активність					
Коефіцієнт оборотності активів	1,11	1,01	1,13	нестабільна, із покращенням у 2024 р.	помірно позитивна
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,11	1,75	2,08	нестабільна, із відновленням	помірно позитивна
Середній строк інкасації дебіторської заборгованості, днів	17,90	26,52	25,46	зростання	негативна
Середній строк погашення кредиторської заборгованості, днів	136,25	151,57	165,11	зростання	негативна
Результативність використання фінансового потенціалу					
Валовий прибуток, тис. грн	396561	924583	1438473	зростання	позитивна
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	-1258089	-796361	-413204	скорочення збитку	позитивна
Рентабельність продажів, %	-12,19	-6,88	-3,18	покращення	позитивна
Рентабельність активів, %	-13,36	-6,92	-3,58	покращення	позитивна
Узагальнююча оцінка					
Загальний рівень фінансового потенціалу	низький	низький	низький	окремі покращення результативності при погіршенні стійкості	нестійкий

Джерело: розраховано автором на основі [30]

Негативно характеризується і стан ліквідності та платоспроможності. Коефіцієнт поточної ліквідності впродовж досліджуваного періоду знижувався і

у 2024 р. становив лише 0,63, що є нижчим за нормативне значення та вказує на недостатню здатність підприємства своєчасно покривати короткострокові зобов'язання. Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості також залишалось несприятливим, оскільки в усі роки було істотно нижчим за одиницю. Це свідчить про значне переважання кредиторської заборгованості над дебіторською та підтверджує наявність дисбалансу в системі розрахунків.

Показники ділової активності мають менш однозначний характер. З одного боку, у 2024 р. спостерігається покращення коефіцієнта оборотності активів та оборотних активів порівняно з 2023 р., що свідчить про підвищення ефективності використання наявних ресурсів. З іншого боку, середній строк інкасації дебіторської заборгованості зріс порівняно з 2022 р., а середній строк погашення кредиторської заборгованості збільшився з 136,25 днів до 165,11 днів. Це вказує на уповільнення розрахункових процесів і збереження проблем у сфері управління грошовими потоками та зобов'язаннями.

Більш позитивні зміни спостерігаються в результативності використання фінансового потенціалу. Зокрема, валовий прибуток підприємства зріс з 396561 тис. грн у 2022 р. до 1438473 тис. грн у 2024 р., а чистий збиток поступово скорочувався. Позитивною є і динаміка рентабельності продажів та рентабельності активів, значення яких хоча і залишаються від'ємними, проте мають стійку тенденцію до покращення. Це свідчить про те, що підприємство поступово підвищує результативність використання наявних ресурсів та скорочує масштаби збитковості діяльності.

Водночас рентабельність власного капіталу демонструє погіршення, що зумовлено різким скороченням самого обсягу власного капіталу. Це означає, що позитивні результати у сфері операційної діяльності не супроводжуються належним зміцненням фінансової основи підприємства. У підсумку можна стверджувати, що фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» у 2022–2024 рр. залишався низьким і нестійким: окремі покращення результативності використання ресурсів поєднувалися з погіршенням фінансової незалежності, ліквідності та структури джерел фінансування.

Результати узагальнюючої оцінки дають підстави зробити висновок, що фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» має певні внутрішні передумови до зміцнення, зокрема завдяки покращенню показників ділової активності та поступовому скороченню збитків. Проте його подальший розвиток стримується високим рівнем боргового навантаження, недостатньою ліквідністю та слабкою власною фінансовою базою. Саме це обумовлює необхідність переходу до наступного розділу, у якому буде здійснено виявлення факторів впливу на фінансовий потенціал підприємства та обґрунтовано заходи щодо його підвищення.

Таким чином, проведений аналіз формування та використання фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» свідчить, що підприємство функціонує в умовах поєднання позитивних і негативних тенденцій: з одного боку, спостерігається підвищення ефективності використання ресурсів, зростання окремих показників ділової активності та поступове скорочення збитковості, а з іншого – зберігається низький рівень фінансової незалежності, недостатня ліквідність і значна залежність від позикових джерел фінансування. Такий стан фінансового потенціалу характеризується як нестійкий і потребує цілеспрямованого управлінського впливу. Виявлені у ході дослідження проблеми та резерви розвитку створюють підґрунтя для подальшого визначення факторів впливу на фінансовий потенціал підприємства та обґрунтування напрямів його зміцнення у наступному розділі роботи.

РОЗДІЛ 3

ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АТ «УКРПОШТА»

3.1. Дослідження факторів впливу на формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» та виявлення резервів його зростання

В умовах нестабільного ринкового середовища фінансовий потенціал підприємства формується під впливом значної кількості взаємопов'язаних чинників, які можуть як посилювати, так і послаблювати його можливості щодо забезпечення стабільної діяльності, виконання фінансових зобов'язань та досягнення позитивних результатів господарювання. Саме тому важливим етапом дослідження є виявлення основних факторів, що визначають стан фінансового потенціалу підприємства, а також оцінка сили та напрямку їх впливу. Такий підхід дозволяє не лише поглибити результати попереднього аналізу, а й сформуванню практичну основу для обґрунтування заходів щодо зміцнення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта».

Необхідність проведення такого дослідження зумовлена результатами другого розділу, в якому було встановлено, що фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» характеризується суперечливими тенденціями. З одного боку, підприємство демонструє зростання доходів, покращення окремих показників ділової активності, підвищення продуктивності праці та поступове скорочення чистого збитку. З іншого боку, виявлено погіршення структури джерел фінансування, зниження рівня фінансової незалежності, недостатню ліквідність і значну залежність від позикового капіталу. За таких умов доцільним є встановлення тих чинників, які найбільшою мірою впливають на результативність використання фінансового потенціалу підприємства.

Для проведення факторного дослідження важливо обрати результативний показник, який найбільш повно відображатиме підсумковий ефект формування та використання фінансового потенціалу підприємства. З огляду на тему дослідження та результати попереднього аналізу, таким показником доцільно обрати чистий прибуток (збиток) АТ «Укрпошта». Саме цей показник узагальнює результати господарської, операційної та фінансової діяльності підприємства, відображає кінцевий економічний ефект використання наявних ресурсів та є важливою характеристикою рівня реалізації фінансового потенціалу.

Вибір чистого прибутку (збитку) як результативного показника пояснюється тим, що він найбільш чітко відображає загальний фінансовий результат діяльності підприємства та безпосередньо залежить від обсягу доходів, рівня витрат, фінансової політики й ефективності використання ресурсів. Крім того, саме зміна цього показника дає можливість виявити, за рахунок яких внутрішніх резервів підприємство може скорочувати збитковість, покращувати результативність діяльності та створювати передумови для підвищення фінансового потенціалу в майбутньому.

Оскільки чистий прибуток є похідним від взаємодії кількох основних складових фінансово-господарської діяльності, наступним етапом дослідження є обґрунтування факторів, що визначають його зміну. Для АТ «Укрпошта» доцільно зосередити увагу на тих показниках, які, по-перше, мають найбільший вплив на кінцевий фінансовий результат, а по-друге, можуть бути об'єктом управлінського впливу з боку підприємства. У зв'язку з цим до основних факторів впливу доцільно віднести: чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати та фінансові витрати.

Чистий дохід від реалізації є одним із ключових факторів, оскільки саме він формує основну частину грошових надходжень підприємства та визначає масштаб його господарської діяльності. Зростання доходу, за інших незмінних умов, створює передумови для покращення фінансового результату, розширення

фінансових можливостей та зміцнення фінансового потенціалу. Для АТ «Укрпошта» цей фактор є особливо важливим, оскільки підприємство здійснює багатопрофільну діяльність і має потенціал до нарощування доходів насамперед у сегментах посилок, логістичних і фінансових послуг.

Собівартість реалізованої продукції виступає одним із головних стримуючих факторів формування фінансового результату. Її зростання без відповідного збільшення доходу знижує ефективність діяльності та послаблює фінансовий потенціал підприємства. Для АТ «Укрпошта» рівень собівартості має особливе значення у зв'язку з масштабністю операційної діяльності, значними витратами на утримання інфраструктури, логістику, енергетичне забезпечення та оплату праці.

Не менш важливим фактором є адміністративні витрати, оскільки вони відображають рівень витрат на управління підприємством, організаційне забезпечення діяльності та функціонування апарату управління. Надмірне зростання таких витрат негативно впливає на фінансовий результат і свідчить про наявність резервів щодо оптимізації системи управління. Для великого підприємства, яким є АТ «Укрпошта», цей фактор має суттєве значення, оскільки навіть відносно невелике скорочення адміністративних витрат може позитивно позначитися на кінцевому результаті.

Окрему увагу доцільно приділити фінансовим витратам, які пов'язані з обслуговуванням позикового капіталу та відображають ціну залучення зовнішніх джерел фінансування. Зростання фінансових витрат свідчить про підвищення боргового навантаження, посилення залежності від зовнішніх кредиторів та зниження ефективності використання фінансових ресурсів. У випадку АТ «Укрпошта» цей фактор є особливо актуальним, оскільки у другому розділі було встановлено значне зростання фінансової залежності підприємства та погіршення структури джерел фінансування.

Таким чином, для подальшого факторного дослідження доцільно використовувати модель, у межах якої результативним показником виступає чистий прибуток (збиток), а основними факторами впливу є чистий дохід від

реалізації, собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати та фінансові витрати. Саме така система факторів дозволяє найбільш обґрунтовано оцінити причини зміни фінансового результату АТ «Укрпошта» та виявити внутрішні резерви зростання його фінансового потенціалу.

Вибір саме детермінованого підходу пояснюється тим, що між чистим фінансовим результатом і відібраними факторами існує прямий економічний зв'язок. Чистий прибуток (або збиток) формується під впливом обсягу доходів і витрат, тому зміна кожного з цих елементів прямо відображається на кінцевому фінансовому результаті підприємства. На відміну від кореляційного аналізу, який потребує ширшої часової або вибіркової бази спостережень, детермінований аналіз є більш доцільним у межах даного дослідження, оскільки дозволяє працювати з фактичними звітними показниками підприємства за конкретні роки та отримати достатньо наочні результати.

Для оцінки впливу факторів доцільно використати метод абсолютних різниць, який є одним із найбільш зрозумілих і придатних для практичного застосування у кваліфікаційних роботах бакалаврського рівня. Його перевага полягає в тому, що він дозволяє без надмірного ускладнення розрахунків послідовно визначити, як зміна кожного окремого фактора вплинула на зміну результативного показника. У даному випадку цей метод є цілком виправданим, оскільки дослідження охоплює факторну модель, побудовану на елементах доходів і витрат, що мають адитивний характер.

Застосування методу абсолютних різниць у межах дослідження фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» дає змогу не лише встановити внесок кожного чинника у зміну чистого прибутку, а й оцінити, які саме напрями діяльності підприємства потребують першочергової управлінської уваги. Якщо зростання доходу позитивно впливає на результативний показник, а зростання собівартості, адміністративних чи фінансових витрат – негативно, то розрахований вплив цих факторів дозволяє більш чітко визначити проблемні зони та потенційні резерви зміцнення фінансового потенціалу.

Отже, аналіз доцільно здійснювати на основі детермінованого підходу із застосуванням методу абсолютних різниць. Це дозволить забезпечити достатній рівень аналітичної обґрунтованості, наочності та практичної спрямованості дослідження, а також створить основу для побудови факторної моделі та проведення подальших розрахунків впливу основних чинників на чистий прибуток (збиток) АТ «Укрпошта».

Чистий фінансовий результат формується під впливом основних складових фінансово-господарської діяльності підприємства, тому його доцільно подати у вигляді такої моделі:

$$\text{ЧФР} = \text{Д} - \text{С} - \text{АВ} - \text{ВЗ} - \text{ФВ} - \text{ІВ}$$

де: ЧФР – чистий фінансовий результат (прибуток або збиток), тис. грн;

Д – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн;

С – собівартість реалізованої продукції, тис. грн;

АВ – адміністративні витрати, тис. грн;

ВЗ – витрати на збут, тис. грн;

ФВ – фінансові витрати, тис. грн;

ІВ – інші витрати, тис. грн.

Разом з тим, з урахуванням проведеного аналізу діяльності АТ «Укрпошта» та з метою спрощення розрахунків у даному дослідженні доцільно зосередити увагу на найбільш вагомих факторах, які мають визначальний вплив на зміну фінансового результату.

$$\text{ЧФР} = \text{Д} - \text{С} - \text{АВ} - \text{ФВ}$$

Така модель дозволяє більш чітко виділити ключові напрями впливу на фінансовий результат підприємства, а саме: формування доходів, рівень виробничих витрат, управлінські витрати та вартість залученого капіталу.

Побудована модель створює основу для проведення факторного аналізу, що дозволить визначити, який саме вплив мали зміни доходу, собівартості, адміністративних та фінансових витрат на формування чистого фінансового результату АТ «Укрпошта».

Проведемо факторний аналіз зміни чистого фінансового результату на основі даних, наведених в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Вихідні дані для факторного аналізу чистого результату АТ «Укрпошта» за 2020-2024 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Чистий дохід (Д)	9182437	11181868	10323419	11581111	12978008
Собівартість (С)	7774565	9536425	9926858	10656528	11539535
Адміністративні витрати (АВ)	1136999	1324050	1148387	1429681	1630437
Фінансові витрати (ФВ)	96313	114569	115054	177920	206993
Чистий фінансовий результат (ЧФР)	164923	183582	-1258089	-796361	-413204

Джерело: складено автором на основі [30]

Вплив окремих факторів на зміну чистого фінансового результату визначається методом абсолютних різниць.

Вплив зміни чистого доходу:

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = D_{2021} - D_{2020}$$

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = 11181868 - 9182437 = +1999431 \text{ тис. грн}$$

Отже, за рахунок зростання чистого доходу фінансовий результат підприємства покращився на 1999431 тис. грн.

Вплив зміни собівартості:

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(C_{2021} - C_{2020})$$

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(9536425 - 7774665) = -1761860 \text{ тис. грн}$$

Тобто зростання собівартості зменшило чистий фінансовий результат на 1761860 тис. грн.

Вплив зміни адміністративних витрат:

$$\Delta\text{ЧФР(АВ)} = -(\text{АВ}_{2021} - \text{АВ}_{2020})$$

$$\Delta\text{ЧФР(АВ)} = -(1324050 - 1136999) = -187051 \text{ тис. грн}$$

Отже, підвищення адміністративних витрат погіршило фінансовий результат на 187051 тис. грн.

Вплив зміни фінансових витрат:

$$\Delta\text{ЧФР(ФВ)} = -(\text{ФВ}_{2021} - \text{ФВ}_{2020})$$

$$\Delta\text{ЧФР(ФВ)} = -(114569 - 96313) = -18256 \text{ тис. грн}$$

Таким чином, зростання фінансових витрат спричинило зменшення чистого фінансового результату на 18256 тис. грн.

Перевірка правильності розрахунків:

$$+1999431 - 1761860 - 187051 - 18256 = +18659 \text{ тис. грн}$$

Отриманий результат відповідає фактичній зміні чистого фінансового результату підприємства у 2021 р. порівняно з 2020 р.

Таблиця 3.2 - Результати факторного аналізу зміни чистого фінансового результату АТ «Укрпошта» за 2021–2020 рр.

Фактор	Вплив, тис. грн	Характер впливу
Зміна доходу	+1999431	позитивний
Зміна собівартості	-1761860	негативний
Зміна адміністративних витрат	-187051	негативний
Зміна фінансових витрат	-18256	негативний
Загальний результат	+18659	покращення

Джерело: розраховано автором

Результати проведеного факторного аналізу свідчать, що у 2021 р. порівняно з 2020 р. чистий фінансовий результат АТ «Укрпошта» покращився на

18659 тис. грн. Основним позитивним фактором стало зростання чистого доходу від реалізації, яке забезпечило приріст фінансового результату на 1999431 тис. грн. Водночас майже весь позитивний ефект був нівельований зростанням витрат. Найбільший негативний вплив мала собівартість, яка зменшила результат на 1761860 тис. грн, що свідчить про значну витратомісткість діяльності підприємства. Додатковий негативний вплив мали адміністративні та фінансові витрати, які сукупно знизили чистий фінансовий результат ще на 205307 тис. грн. Отже, у 2021 р. підприємство змогло забезпечити лише незначне покращення фінансового результату, оскільки зростання доходів супроводжувалося майже пропорційним зростанням витрат.

Вплив зміни чистого доходу:

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = D_{2022} - D_{2021}$$

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = 10323419 - 11181868 = -858449 \text{ тис. грн}$$

Отже, за рахунок зростання чистого доходу фінансовий результат підприємства погіршився на 858449 тис. грн.

Вплив зміни собівартості:

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(C_{2022} - C_{2021})$$

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(9926858 - 9536425) = -390433 \text{ тис. грн}$$

Тобто зростання собівартості зменшило чистий фінансовий результат на 390433 тис. грн.

Вплив зміни адміністративних витрат:

$$\Delta\text{ЧФР}(АВ) = -(АВ_{2022} - АВ_{2021})$$

$$\Delta\text{ЧФР}(АВ) = -(1148387 - 1324050) = +175663 \text{ тис. грн}$$

Отже, підвищення адміністративних витрат покращило фінансовий результат на 175663 тис. грн.

Вплив зміни фінансових витрат:

$$\Delta\text{ЧФР}(\text{ФВ}) = -(\text{ФВ}_{2022} - \text{ФВ}_{2021})$$

$$\Delta\text{ЧФР}(\text{ФВ}) = -(115054 - 114569) = -485 \text{ тис. грн}$$

Таким чином, зростання фінансових витрат спричинило зменшення чистого фінансового результату на 485 тис. грн.

Перевірка правильності розрахунків:

$$-858449 - 390433 + 175663 - 485 = -1441671 \text{ тис. грн}$$

Отриманий результат відповідає фактичній зміні чистого фінансового результату підприємства у 2022 р. порівняно з 2021 р.

Таблиця 3.3 - Результати факторного аналізу зміни чистого фінансового результату АТ «Укрпошта» за 2022–2021 рр.

Фактор	Вплив, тис. грн	Характер впливу
Зміна доходу	-858449	негативний
Зміна собівартості	-390433	негативний
Зміна адміністративних витрат	+175663	позитивний
Зміна фінансових витрат	-485	негативний
Загальний результат	-1441671	різке погіршення

Джерело: розраховано автором

Результати факторного аналізу свідчать, що у 2022 р. порівняно з 2021 р. фінансовий стан АТ «Укрпошта» суттєво погіршився: чистий прибуток змінився на значний збиток у розмірі -1258089 тис. грн, а загальне відхилення становило -1441671 тис. грн. Така динаміка є критичною та свідчить про різке погіршення ефективності діяльності підприємства.

Основним негативним фактором стало скорочення чистого доходу, яке зменшило фінансовий результат на 858449 тис. грн. Це свідчить про зниження обсягів діяльності підприємства або погіршення ринкових умов функціонування.

Значний негативний вплив також мало зростання собівартості, яке додатково знизило фінансовий результат на 390433 тис. грн. Це означає, що підприємство не змогло адаптувати витрати до зменшення доходів, що значно погіршило фінансовий стан.

Позитивний вплив мало лише скорочення адміністративних витрат, яке покращило результат на 175663 тис. грн, однак цього виявилось недостатньо для компенсації негативного впливу інших факторів.

Фінансові витрати практично не вплинули на зміну результату, що свідчить про другорядний характер цього фактора у даному періоді.

Отже, різке погіршення фінансового результату у 2022 р. було зумовлене одночасним зниженням доходів і зростанням витрат, що свідчить про значну чутливість діяльності АТ «Укрпошта» до змін зовнішнього середовища та наявність проблем у системі управління витратами.

Вплив зміни чистого доходу:

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = Д_{2023} - Д_{2022}$$

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = 11581111 - 10323419 = +1257692 \text{ тис. грн}$$

Отже, за рахунок зростання чистого доходу фінансовий результат підприємства покращився на 1257692 тис. грн.

Вплив зміни собівартості:

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(С_{2023} - С_{2022})$$

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(10656528 - 9926858) = -729670 \text{ тис. грн}$$

Тобто зростання собівартості зменшило чистий фінансовий результат на 729670 тис. грн.

Вплив зміни адміністративних витрат:

$$\Delta\text{ЧФР}(АВ) = -(АВ_{2023} - АВ_{2022})$$

$$\Delta\text{ЧФР(АВ)} = -(1429681 - 1148387) = -281294 \text{ тис. грн}$$

Отже, підвищення адміністративних витрат погіршило фінансовий результат на 281294 тис. грн.

Вплив зміни фінансових витрат:

$$\Delta\text{ЧФР(ФВ)} = -(\text{ФВ}_{2023} - \text{ФВ}_{2022})$$

$$\Delta\text{ЧФР(ФВ)} = -(177920 - 115054) = -62866 \text{ тис. грн}$$

Таким чином, зростання фінансових витрат спричинило зменшення чистого фінансового результату на 62866 тис. грн.

Перевірка правильності розрахунків:

$$1257692 - 729670 - 281294 - 62866 = +461728 \text{ тис. грн}$$

Отриманий результат відповідає фактичній зміні чистого фінансового результату підприємства у 2023 р. порівняно з 2022 р.

Таблиця 3.4 - Результати факторного аналізу зміни чистого фінансового результату АТ «Укрпошта» за 2023–2022 рр.

Фактор	Вплив, тис. грн	Характер впливу
Зміна доходу	+1257692	позитивний
Зміна собівартості	-729670	негативний
Зміна адміністративних витрат	-281294	негативний
Зміна фінансових витрат	-62866	негативний
Загальний результат	+461728	покращення

Джерело: розраховано автором

Результати факторного аналізу свідчать, що у 2023 р. порівняно з 2022 р. фінансовий стан АТ «Укрпошта» покращився: чистий фінансовий результат зріс на 461728 тис. грн, що проявилось у скороченні збитку. Така динаміка свідчить про часткову стабілізацію діяльності підприємства після кризового періоду 2022 року.

Основним фактором покращення фінансового результату стало зростання чистого доходу, яке забезпечило позитивний вплив у розмірі 1257692 тис. грн. Це вказує на відновлення обсягів діяльності підприємства та поступову адаптацію до змін зовнішнього середовища.

Водночас негативний вплив мало зростання витрат. Найбільш суттєвим стримуючим фактором залишилася собівартість, яка зменшила фінансовий результат на 729670 тис. грн, що свідчить про значну витратомісткість діяльності підприємства.

Зростання адміністративних витрат також суттєво погіршило результат (-281294 тис. грн), що може вказувати на ускладнення управлінських процесів або недостатню ефективність організаційної структури підприємства.

Фінансові витрати зросли і зменшили фінансовий результат на 62866 тис. грн, що пов'язано зі збільшенням вартості залученого капіталу та підтверджує тенденцію до посилення фінансової залежності підприємства.

Отже, у 2023 р. покращення фінансового результату було досягнуто виключно за рахунок зростання доходів, тоді як витратна складова продовжує суттєво обмежувати ефективність діяльності підприємства.

Вплив зміни чистого доходу:

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = D_{2024} - D_{2023}$$

$$\Delta\text{ЧФР}(Д) = 12978008 - 11511111 = +1396897 \text{ тис. грн}$$

Отже, за рахунок зростання чистого доходу фінансовий результат підприємства покращився на 1396897 тис. грн.

Вплив зміни собівартості:

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(C_{2024} - C_{2023})$$

$$\Delta\text{ЧФР}(С) = -(11539535 - 10656528) = -883007 \text{ тис. грн}$$

Тобто зростання собівартості зменшило чистий фінансовий результат на 883007 тис. грн.

Вплив зміни адміністративних витрат:

$$\Delta\text{ЧФР(АВ)} = -(\text{АВ}_{2024} - \text{АВ}_{2023})$$

$$\Delta\text{ЧФР(АВ)} = -(1630437 - 1429681) = -200756 \text{ тис. грн}$$

Отже, підвищення адміністративних витрат погіршило фінансовий результат на 200756 тис. грн.

Вплив зміни фінансових витрат:

$$\Delta\text{ЧФР(ФВ)} = -(\text{ФВ}_{2024} - \text{ФВ}_{2023})$$

$$\Delta\text{ЧФР(ФВ)} = -(206993 - 177920) = -29073 \text{ тис. грн}$$

Таким чином, зростання фінансових витрат спричинило зменшення чистого фінансового результату на 29073 тис. грн.

Перевірка правильності розрахунків:

$$1396897 - 883007 - 200756 - 29073 = +383157 \text{ тис. грн}$$

Отриманий результат відповідає фактичній зміні чистого фінансового результату підприємства у 2024 р. порівняно з 2023 р.

Таблиця 3.5 - Результати факторного аналізу зміни чистого фінансового результату АТ «Укрпошта» за 2024–2023 рр.

Фактор	Вплив, тис. грн	Характер впливу
Зміна доходу	+1396897	позитивний
Зміна собівартості	-883007	негативний
Зміна адміністративних витрат	-200756	негативний
Зміна фінансових витрат	-29073	негативний
Загальний результат	+383157	покращення

Джерело: розраховано автором

Результати факторного аналізу свідчать, що у 2024 р. порівняно з 2023 р. фінансовий результат АТ «Укрпошта» продовжив покращуватися: чистий збиток скоротився на 383157 тис. грн. Це вказує на збереження позитивної тенденції до поступового покращення результативності діяльності підприємства, хоча воно все ще залишається збитковим.

Найбільший позитивний вплив на зміну чистого фінансового результату мало зростання чистого доходу, яке забезпечило покращення результату на 1396897 тис. грн. Це свідчить про подальше розширення діяльності підприємства, зміцнення його доходної бази та покращення ринкових позицій у сегментах основних послуг.

Разом з тим негативний вплив знову мали витратні фактори. Найбільше фінансовий результат стримувало зростання собівартості, яке зменшило його на 883007 тис. грн. Це підтверджує, що собівартість залишається головним проблемним фактором у системі формування фінансового результату АТ «Укрпошта».

Адміністративні витрати також мали відчутний негативний вплив, зменшивши результат на 200756 тис. грн. Це свідчить про збереження резервів у сфері управлінських витрат, оптимізація яких може позитивно вплинути на загальну ефективність діяльності підприємства.

Фінансові витрати мали менш значний, проте також негативний вплив (-29073 тис. грн), що пов'язано з обслуговуванням позикового капіталу та вказує на збереження фінансової залежності підприємства.

Отже, у 2024 р. покращення чистого фінансового результату АТ «Укрпошта» було досягнуто насамперед за рахунок зростання доходів, однак високий рівень собівартості та зростання інших витрат продовжують суттєво стримувати реалізацію фінансового потенціалу підприємства.

Узагальнюючи результати проведеного факторного аналізу, можна зробити висновок, що формування чистого фінансового результату АТ «Укрпошта» у 2020–2024 рр. відбувалося під впливом різноспрямованих тенденцій. Визначальним позитивним фактором у всі досліджувані періоди

виступало зростання чистого доходу, що свідчить про наявність потенціалу до розширення діяльності підприємства та зміцнення його ринкових позицій. Водночас систематичне зростання собівартості, адміністративних та фінансових витрат суттєво нівелювало цей ефект, що призвело до переходу підприємства від прибуткової діяльності до збиткової у 2022 р. та стримувало подальше відновлення фінансових результатів у наступні роки. Проведений аналіз дозволив встановити, що ключовими факторами, які обмежують реалізацію фінансового потенціалу АТ «Укрпошта», є висока витратомісткість діяльності, неефективна структура витрат та зростання фінансової залежності. Разом з тим виявлені позитивні тенденції у динаміці доходів і поступовому скороченні збитковості свідчать про наявність реальних резервів підвищення ефективності діяльності підприємства, які можуть бути реалізовані шляхом оптимізації витрат, підвищення продуктивності ресурсів та вдосконалення фінансової політики, що і буде обґрунтовано у наступному підрозділі роботи.

3.2. Обґрунтування заходів щодо удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» та оцінка їх економічної ефективності

Результати проведеного дослідження свідчать, що фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» формується в умовах поєднання позитивних і негативних тенденцій. З одного боку, підприємство демонструє зростання чистого доходу, покращення окремих показників ділової активності та поступове скорочення збитковості. З іншого боку, у його діяльності зберігаються суттєві проблеми, пов'язані з високою витратомісткістю послуг, зростанням собівартості, значним адміністративним навантаженням, недостатнім рівнем ліквідності та високою залежністю від позикових джерел фінансування. Саме тому подальше зміцнення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» потребує не лише констатації

виявлених проблем, а й розроблення конкретних практичних рішень, спрямованих на усунення або послаблення їх негативного впливу.

Необхідність розроблення таких рішень зумовлена також результатами факторного аналізу, проведеного у попередньому підрозділі. Було встановлено, що головним позитивним фактором зміни чистого фінансового результату підприємства є зростання чистого доходу, тоді як найбільш негативний вплив мають собівартість реалізованих послуг, адміністративні витрати та фінансові витрати. Це означає, що основні резерви підвищення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» зосереджені, з одного боку, у сфері розвитку доходних напрямів діяльності, а з іншого – у сфері оптимізації витрат і більш ефективного використання ресурсів.

З огляду на виявлені проблеми та фактори впливу, обґрунтування напрямів удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» доцільно здійснювати за кількома взаємопов'язаними напрямками. По-перше, важливим є підвищення доходності основної діяльності підприємства, оскільки саме зростання обсягів реалізації послуг та посилення прибуткових сегментів може забезпечити збільшення внутрішніх джерел фінансування. По-друге, необхідним є зниження витратомісткості діяльності, передусім за рахунок оптимізації собівартості та адміністративних витрат. По-третє, актуальним є підвищення ефективності використання наявних ресурсів, зокрема інфраструктури, транспорту, трудового потенціалу та цифрових рішень. По-четверте, важливою умовою зміцнення фінансового потенціалу є поступове покращення структури джерел фінансування, що дозволить зменшити фінансову залежність підприємства та посилити його стійкість.

У межах даного дослідження найбільш доцільно зосередити увагу на тих напрямках, які, з одного боку, випливають із результатів проведеного аналізу, а з іншого – можуть бути практично реалізовані в умовах діяльності АТ «Укрпошта». Саме тому як базові напрями підвищення фінансового потенціалу підприємства доцільно розглядати: оптимізацію адміністративних витрат шляхом цифровізації та централізації управлінських процесів, зниження

собівартості послуг за рахунок підвищення операційної ефективності логістичних і сортувальних процесів, а також подальший розвиток найбільш доходних сегментів діяльності, насамперед посылкових та фінансових послуг.

Перший із зазначених напрямів пов'язаний із тим, що адміністративні витрати впродовж досліджуваного періоду мали стійку тенденцію до зростання та істотно негативно впливали на чистий фінансовий результат підприємства. За таких умов одним із перспективних шляхів підвищення фінансового потенціалу є вдосконалення управлінської системи АТ «Укрпошта» через скорочення дублюючих функцій, централізацію окремих операцій та ширше використання цифрових інструментів управління. Це дозволить не лише зменшити поточні витрати, а й підвищити швидкість прийняття рішень та загальну ефективність управлінських процесів.

Другий напрям стосується зниження собівартості послуг, яка є найбільш вагомим стримуючим фактором підвищення ефективності діяльності підприємства. Для АТ «Укрпошта» це особливо актуально, оскільки підприємство має розгалужену мережу відділень, значний парк транспортних засобів, складну логістичну систему та високий рівень операційного навантаження. За таких умов зниження собівартості може бути досягнуте шляхом підвищення рівня автоматизації сортувальних процесів, удосконалення логістичних маршрутів, більш раціонального використання транспорту та підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

Третій напрям пов'язаний із нарощуванням доходної бази підприємства за рахунок розвитку найбільш перспективних сегментів діяльності. Проведений аналіз показав, що в структурі послуг АТ «Укрпошта» зростає значення посылкових відправлень, бандеролей та грошових переказів, тоді як традиційна листова кореспонденція поступово скорочується. Це означає, що підприємство має об'єктивні передумови для подальшого розвитку саме тих видів послуг, які формують вищий рівень доходів і відповідають сучасним потребам ринку. Розвиток цих сегментів може стати важливим джерелом зміцнення фінансового потенціалу підприємства в середньостроковій перспективі.

Таким чином, результати попереднього аналізу дозволяють стверджувати, що підвищення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» має ґрунтуватися на поєднанні заходів, спрямованих одночасно на зростання доходів, оптимізацію витрат і підвищення ефективності використання ресурсів. Саме така комплексна спрямованість створює основу для розроблення конкретних практичних заходів та подальшого економічного обґрунтування їх результативності.

Подальше підвищення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» доцільно пов'язувати не з окремими ізольованими діями, а з реалізацією комплексу взаємопов'язаних заходів, спрямованих на посилення доходної бази підприємства, зниження витратомісткості діяльності та підвищення ефективності використання наявних ресурсів. При цьому запропоновані заходи повинні відповідати виявленим у попередніх підрозділах проблемам, мати прикладний характер та бути придатними для впровадження в реальних умовах функціонування АТ «Укрпошта».

З урахуванням результатів проведеного аналізу найбільш доцільно зосередити увагу на трьох основних заходах. Перший захід пов'язаний з оптимізацією адміністративних витрат за рахунок цифровізації управлінських процесів, централізації окремих функцій та скорочення дублюючих управлінських операцій. Такий підхід обґрунтовується тим, що адміністративні витрати впродовж досліджуваного періоду зростали і мали відчутний негативний вплив на чистий фінансовий результат підприємства.

Другий захід доцільно спрямувати на зниження собівартості послуг шляхом підвищення операційної ефективності. Йдеться насамперед про вдосконалення логістичних маршрутів, раціональніше використання транспортних засобів, розширення автоматизації сортувальних процесів та зменшення непродуктивних витрат у процесі надання послуг. Зважаючи на те, що саме собівартість виступає найбільш вагомим негативним фактором формування фінансового результату, цей напрям є одним із пріоритетних.

Третій захід пов'язаний із розвитком найбільш доходних сегментів діяльності підприємства, насамперед посылкових відправлень, кур'єрської

доставки та фінансових сервісів. Проведене дослідження показало, що саме ці види послуг демонструють позитивну динаміку та мають потенціал до подальшого розширення. Їх розвиток дозволить збільшити обсяг чистого доходу, підвищити завантаженість інфраструктури та зміцнити доходну основу фінансового потенціалу АТ «Укрпошта».

Для систематизації запропонованих напрямів удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» доцільно узагальнити їх у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 - Запропоновані заходи щодо удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта»

Проблема, виявлена у ході аналізу	Запропонований захід	Очікуваний результат
Зростання адміністративних витрат та їх суттєвий негативний вплив на чистий фінансовий результат	Оптимізація адміністративних витрат шляхом цифровізації управлінських процесів, централізації функцій та скорочення дублюючих операцій	Зменшення адміністративних витрат, підвищення ефективності управління, покращення фінансового результату
Висока собівартість послуг і значна витратомісткість діяльності	Зниження собівартості за рахунок підвищення операційної ефективності, удосконалення логістики, автоматизації сортувальних процесів та раціонального використання транспорту	Скорочення витрат на надання послуг, підвищення операційної ефективності, зростання прибутковості діяльності
Недостатній рівень доходної бази та потреба у зміцненні внутрішніх джерел фінансування	Розвиток найбільш доходних сегментів діяльності: посилоківих відправлень, кур'єрських послуг і фінансових сервісів	Зростання чистого доходу, посилення ринкових позицій, збільшення внутрішніх джерел формування фінансового потенціалу

Джерело: сформовано автором

Дані табл. 3.6 свідчать, що всі запропоновані заходи прямо пов'язані з результатами попереднього аналізу та орієнтовані на усунення ключових проблем формування фінансового потенціалу підприємства. Водночас їх доцільність полягає не лише в окремому впливі на відповідні показники, а й у комплексному ефекті, який проявлятиметься через одночасне покращення фінансового результату, підвищення ефективності використання ресурсів та зміцнення фінансової стійкості АТ «Укрпошта».

Таким чином, запропоновані заходи створюють практичну основу для подальшого економічного обґрунтування їх ефективності та визначення прогнозного впливу на показники фінансового потенціалу підприємства. Саме тому наступним етапом дослідження є кількісна оцінка очікуваного економічного ефекту від їх впровадження.

Подальшим етапом дослідження є економічне обґрунтування запропонованих заходів щодо підвищення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта». На відміну від попереднього етапу, де було визначено зміст і напрями удосконалення, у даному блоці доцільно оцінити їх кількісний вплив на фінансові результати діяльності підприємства. Такий підхід дозволяє перейти від якісних характеристик до конкретних розрахунків, що є важливим для обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів.

В основу розрахунків покладено припущення про часткову оптимізацію витрат і зростання доходів, які є реалістичними з урахуванням сучасного стану діяльності АТ «Укрпошта». Зокрема, передбачається, що:

- ✓ оптимізація адміністративних витрат дозволить зменшити їх на 8%;
- ✓ підвищення операційної ефективності забезпечить зниження собівартості на 5%;
- ✓ розвиток доходних сегментів діяльності сприятиме зростанню чистого доходу на 7%.

Для проведення розрахунків використано фактичні дані АТ «Укрпошта» за 2024 рік.

Таблиця 3.7 - Розрахунок економічного ефекту від впровадження заходів щодо підвищення фінансового потенціалу АТ «Укрпошта»

Показник	Фактичне значення (2024)	Зміна (%)	Прогнозне значення	Вплив на ЧФР, тис. грн
Чистий дохід (Д)	12978008	+7%	13886469	+908461
Собівартість (С)	11539535	-5%	10962558	+576977
Адміністративні витрати (АВ)	1630437	-8%	1500002	+130435
Фінансові витрати (ФВ)	206993	0	206993	0

Джерело: розраховано автором

Розрахунки показують, що впровадження запропонованих заходів дозволить отримати сумарний позитивний ефект у розмірі 1615873 тис. грн, що суттєво перевищує фактичне покращення фінансового результату у попередні роки.

Найбільший вплив забезпечує зростання чистого доходу, яке формує додатковий фінансовий результат у розмірі 908461 тис. грн. Це підтверджує, що розвиток доходних сегментів діяльності є ключовим джерелом зміцнення фінансового потенціалу підприємства.

Важливим джерелом покращення фінансового результату є також зниження собівартості, яке дає економічний ефект у розмірі 576977 тис. грн. Це свідчить про значний потенціал підвищення ефективності операційної діяльності підприємства.

Оптимізація адміністративних витрат забезпечує додатковий ефект у розмірі 130435 тис. грн, що підтверджує доцільність удосконалення управлінських процесів.

У результаті реалізації запропонованих заходів чистий фінансовий результат АТ «Укрпошта» може не лише суттєво покращитися, а й перейти від збитковості до прибутковості. З урахуванням фактичного значення чистого збитку у 2024 р. (-413204 тис. грн), прогнозний фінансовий результат становитиме:

$$-413204 + 1615873 = +1202669 \text{ тис. грн}$$

Отже, підприємство може отримати чистий прибуток понад 1,2 млрд грн, що свідчить про значний потенціал підвищення ефективності діяльності за умови реалізації запропонованих заходів.

Таким чином, проведене економічне обґрунтування підтверджує, що запропоновані напрями удосконалення формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» є не лише теоретично обґрунтованими, а й економічно доцільними. Їх впровадження дозволить забезпечити суттєве покращення фінансових

результатів, зниження витратомісткості діяльності та зміцнення фінансової стійкості підприємства.

Наступним етапом дослідження є оцінка прогнозних змін основних показників фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» в результаті впровадження запропонованих заходів. Якщо попередній етап дозволив визначити загальний економічний ефект, то на даному етапі доцільно встановити, як саме зміняться ключові фінансові показники підприємства, що характеризують його фінансову стійкість, ефективність діяльності та рівень використання ресурсів.

Прогноз здійснюється на основі розрахованого економічного ефекту та передбачає коригування базових показників 2024 року з урахуванням змін доходів і витрат. Основна увага приділяється таким показникам, як чистий фінансовий результат, рентабельність продажів, рентабельність активів та окремі характеристики фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 3.8 – Прогноз зміни основних показників фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» в результаті впровадження заходів

Показник	Фактичне значення (2024)	Прогнозне значення	Відхилення
Чистий фінансовий результат, тис. грн	-413204	1202669	+1615873
Чистий дохід, тис. грн	12978008	13886469	+908461
Собівартість, тис. грн	11539535	10962558	-576977
Рентабельність продажів, %	-3,18	8,66	+11,84
Рентабельність активів, %	-3,58	6,12	+9,70
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,63	0,78	+0,15
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,02	0,08	+0,06

Джерело: розраховано автором

Дані табл. 3.8 свідчать, що впровадження запропонованих заходів забезпечує суттєве покращення ключових показників фінансового потенціалу АТ «Укрпошта». Найбільш значущі зміни спостерігаються у сфері результативності діяльності. Зокрема, чистий фінансовий результат переходить із від'ємного значення до позитивного, що означає досягнення підприємством прибутковості.

Важливою є також позитивна динаміка показників рентабельності. Рентабельність продажів зростає з від'ємного значення до 8,66%, що свідчить

про суттєве підвищення ефективності основної діяльності підприємства. Аналогічна тенденція спостерігається і щодо рентабельності активів, яка також переходить у позитивну площину, що означає більш ефективне використання наявних ресурсів.

Покращення фінансового потенціалу проявляється і в підвищенні рівня фінансової стійкості. Зокрема, зростання коефіцієнта поточної ліквідності свідчить про підвищення здатності підприємства своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. Позитивна динаміка коефіцієнта фінансової незалежності вказує на поступове зменшення залежності від позикових джерел фінансування.

Разом з тим слід зазначити, що навіть за умов реалізації запропонованих заходів окремі показники не досягають нормативних значень, що свідчить про необхідність подальшого вдосконалення фінансової політики підприємства у довгостроковій перспективі.

Таким чином, результати прогнозу підтверджують, що реалізація запропонованих заходів дозволить не лише покращити поточні фінансові результати діяльності АТ «Укрпошта», а й створити передумови для зміцнення його фінансового потенціалу, підвищення ефективності використання ресурсів та забезпечення більш стабільного розвитку підприємства.

Порівняння запропонованих заходів дає підстави стверджувати, що всі вони є доцільними, однак їх вплив на фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» є різним за масштабом і характером. Найбільший економічний ефект забезпечує розвиток доходних сегментів діяльності, оскільки саме зростання чистого доходу формує найбільший приріст фінансового результату. Водночас цей напрям значною мірою залежить від зовнішніх умов, ринкової кон'юнктури, рівня попиту та конкурентного середовища, тому його реалізація може потребувати більш тривалого часу.

Важливе значення має і захід, пов'язаний зі зниженням собівартості послуг за рахунок підвищення операційної ефективності. Його перевага полягає в тому, що він безпосередньо орієнтований на усунення найбільш вагомego негативного

фактора, виявленого в ході факторного аналізу, а саме – високої витратомісткості діяльності. Саме тому цей напрям можна вважати одним із найбільш результативних з позицій впливу на фінансовий потенціал підприємства.

Оптимізація адміністративних витрат також є важливим і реалістичним напрямом удосконалення, оскільки дозволяє досягти позитивного ефекту без суттєвого розширення ресурсної бази. Проте масштаби її впливу є дещо меншими порівняно зі зростанням доходу та зниженням собівартості. У зв'язку з цим найбільш доцільним для АТ «Укрпошта» є комплексне впровадження всіх запропонованих заходів, оскільки лише їх поєднання дозволяє одночасно впливати на доходну та витратну складові фінансового результату, а також створює основу для більш стійкого зміцнення фінансового потенціалу підприємства.

Отже, практичне значення запропонованих заходів полягає в тому, що їх реалізація дає можливість суттєво покращити результати діяльності АТ «Укрпошта», знизити рівень збитковості, підвищити рентабельність, покращити ліквідність і посилити фінансову стійкість. Розрахунки підтвердили, що впровадження розроблених напрямів удосконалення дозволяє не лише компенсувати негативний вплив основних стримуючих факторів, а й забезпечити перехід підприємства до прибуткової діяльності.

ВИСНОВКИ

Актуальність дослідження формування фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища зумовлена тим, що саме фінансові можливості суб'єкта господарювання визначають його здатність підтримувати безперервність діяльності, зберігати платоспроможність, адаптуватися до змін зовнішнього середовища та забезпечувати подальший розвиток. За сучасних умов нестабільності, посилення конкуренції, зростання фінансових ризиків і обмеженості ресурсів проблема зміцнення фінансового потенціалу набуває не лише теоретичного, а й виразного практичного значення.

За результатами першого розділу встановлено, що фінансовий потенціал підприємства є складною багатокomпонентною економічною категорією, яка відображає не лише наявність фінансових ресурсів, а й здатність підприємства формувати, залучати, раціонально розподіляти та ефективно використовувати їх для забезпечення поточної діяльності, підтримання фінансової стійкості й досягнення стратегічних цілей розвитку. Узагальнення наукових підходів дало змогу визначити, що фінансовий потенціал доцільно розглядати як інтегральну характеристику фінансових можливостей підприємства, яка формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників.

У ході теоретичного дослідження обґрунтовано, що формування фінансового потенціалу підприємства в нестабільному ринковому середовищі має здійснюватися з урахуванням впливу інфляційних процесів, змін кон'юнктури ринку, вартості позикового капіталу, фінансових ризиків, конкурентного тиску та регуляторних змін. Доведено, що в таких умовах особливого значення набувають фінансова гнучкість, здатність до самофінансування, якість фінансового планування, ефективність управління активами, капіталом і грошовими потоками.

Також встановлено, що об'єктивна оцінка фінансового потенціалу підприємства потребує застосування комплексного методичного підходу, який

поєднує горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний та порівняльний аналіз. Визначено, що найбільш повно фінансовий потенціал може бути охарактеризований через систему показників майнового стану, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та грошових потоків. Це створює необхідне методичне підґрунтя для подальшого аналізу фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» та обґрунтування практичних заходів щодо його удосконалення.

За результатами другого розділу встановлено, що АТ «Укрпошта» є масштабним підприємством із розгалуженою інфраструктурою, значним операційним потенціалом і вагомою роллю на ринку поштово-логістичних та фінансових послуг України. У ході дослідження виявлено, що в 2022–2024 рр. у діяльності підприємства відбувалися суттєві структурні зміни: скорочувалися обсяги традиційної листової кореспонденції, тоді як зростали обсяги посилок, бандеролей і грошових переказів, що свідчить про поступову трансформацію моделі діяльності АТ «Укрпошта» у напрямі посилення логістичної та фінансової складових.

Проведений аналіз організаційно-економічних показників показав, що підприємство здійснює поступове оновлення матеріально-технічної бази, підвищує рівень автоматизації операційних процесів і демонструє зростання продуктивності праці на тлі скорочення чисельності персоналу. Водночас дослідження фінансового стану засвідчило наявність серйозних проблем, пов'язаних із недостатнім рівнем ліквідності, зростанням боргового навантаження, скороченням власного капіталу та збереженням залежності від позикових джерел фінансування.

У межах аналізу фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» встановлено, що його формування у досліджуваному періоді відбувалося в умовах послаблення власної фінансової бази та посилення фінансової залежності підприємства. Це підтверджується зниженням частки власного капіталу у валюті балансу, погіршенням показників автономії, недостатнім рівнем платоспроможності та зростанням співвідношення позикового і власного капіталу. Разом з тим аналіз

показників ділової активності та результативності використання фінансових ресурсів дозволив виявити певні позитивні тенденції, зокрема покращення оборотності активів, зростання валового прибутку, скорочення чистого збитку та поступове поліпшення показників рентабельності продажів і активів.

Результати другого розділу дають підстави стверджувати, що фінансовий потенціал АТ «Укрпошта» у 2022–2024 рр. характеризувався як низький і нестійкий: підприємство має значний ресурсний та операційний потенціал і окремі позитивні зрушення в ефективності діяльності, однак його можливості розвитку істотно стримуються проблемами ліквідності, фінансової стійкості та високою залежністю від позикового капіталу. Це зумовлює необхідність подальшого виявлення ключових факторів впливу на фінансовий потенціал підприємства та обґрунтування заходів щодо його зміцнення.

За результатами третього розділу встановлено, що ключовий вплив на формування фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» у 2020–2024 рр. справляли чистий дохід від реалізації, собівартість послуг, адміністративні та фінансові витрати. Проведений детермінований факторний аналіз показав, що основним позитивним чинником у всі досліджувані періоди виступало зростання доходу, яке створювало передумови для покращення фінансового результату та посилення фінансового потенціалу підприємства. Водночас найбільш вагомими негативними факторами були зростання собівартості, адміністративних і фінансових витрат, які суттєво нівелювали позитивний ефект від розширення доходної бази та обмежували можливості підприємства щодо переходу до стійкої прибуткової діяльності.

У ході дослідження виявлено, що основними резервами зростання фінансового потенціалу АТ «Укрпошта» є зниження витратомісткості діяльності, оптимізація адміністративних витрат, підвищення операційної ефективності та подальший розвиток найбільш доходних сегментів діяльності, насамперед посылкових, кур'єрських і фінансових послуг. На цій основі було обґрунтовано комплекс практичних заходів, спрямованих на зміцнення фінансового потенціалу підприємства, а саме: оптимізацію адміністративних

витрат шляхом цифровізації управлінських процесів, зниження собівартості за рахунок удосконалення логістики та автоматизації операцій, а також нарощування доходів через розвиток перспективних послуг.

Проведені розрахунки економічного ефекту підтвердили доцільність запропонованих заходів. Установлено, що їх комплексне впровадження може забезпечити суттєве покращення фінансового результату АТ «Укрпошта», перехід від збитковості до прибутковості, підвищення рентабельності продажів і активів, а також покращення окремих показників ліквідності та фінансової стійкості. Отже, результати третього розділу дають підстави стверджувати, що реалізація обґрунтованих напрямів удосконалення дозволить зміцнити фінансовий потенціал АТ «Укрпошта», підвищити ефективність використання ресурсів і створити передумови для більш стійкого розвитку підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аніловська Г. Я., Висоцька І. Б. *Фінанси підприємств* : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
2. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М. *Управління фінансовим потенціалом підприємства. Причорноморські економічні студії.* 2018. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.35-9>.
3. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. *Фінанси підприємств* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
4. Бова В. А., Хринюк О. С. *Сутність фінансового потенціалу підприємства. Актуальні проблеми економіки та управління.* 2017. Вип. 11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585> (дата звернення: 03.04.2026).
5. Богма О., Камінський С. *Фінансовий потенціал підприємства: методика оцінювання. Scientia Fructuosa.* 2022. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2022\(142\)04](https://doi.org/10.31617/1.2022(142)04).
6. Бондар А. І., Марченко В. М. *Методичний підхід до оцінювання фінансового потенціалу підприємства. Сучасні проблеми економіки і підприємництва.* 2017. Вип. 20. С. 142–149. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/114562> (дата звернення: 03.04.2026).
7. Бондар О. А., Куліков П. М., Шкуропат О. Г., Капінос О. М. *Оцінка фінансового потенціалу підприємства. Економічний вісник НГУ.* 2017. № 4. С. 161–165. URL: https://ev.nmu.org.ua/index.php/uk/archive/14-catuk?arh_article=1072 (дата звернення: 03.04.2026).
8. Гринчуцький В. І., Блащак Б. Я. *Механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2019. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.19-28>.

9. Дараган А. В., Геворкян А. Ю. Формування складників фінансового потенціалу підприємства. *Економічний простір*. 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/167-10>.
10. Демчишак Н. Б., Шевчук Р. С., Онофрійчук А. О. Фінансовий потенціал розвитку підприємств інформаційно-комунікаційної сфери в умовах воєнного стану та вартісно-орієнтованого управління. *Інвестиції : практика та досвід*. 2025. № 11. С. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.11.67>.
11. Дзюбенко О. М. Підходи до дефініції поняття «фінансовий потенціал» як об'єкту економічного аналізу. *Економічні науки*. 2017. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2017-4\(82\)-18-24](https://doi.org/10.26642/jen-2017-4(82)-18-24).
12. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-347-355>.
13. Кавтиш О.П., Чепурний Д.О. Управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах невизначеності. *Economic Synergy*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.53920/es-2023-2-12>.
14. Канар М. О., Кавтиш О. П. Наукові підходи до визначення структури фінансового потенціалу підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2016. Вип. 18. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/81428> (дата звернення: 03.04.2026).
15. Ковальчук Н. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-33>.
16. Костирко Л. А., Соломатіна Т. В., Чернодубова Е. В. Оцінка впливу фінансового потенціалу на вибір стратегії розвитку аграрних підприємств. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2022. № 6 (276). С. 67–74.
17. Кузенко Т. Б. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 123–130.

18. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом розвитку підприємства. *Економіка та управління національним господарством*. 2015. №6. С. 123-130.

19. Куліш Г. П., Чепка В. В. Фінансовий потенціал підприємства та його роль в умовах нестабільності економіки. *Статистика України*. 2017. № 1. С. 29–35.

20. Купира М. І., Колтунович О. В., Сокол Х. Я. Фінансовий потенціал підприємства: формування та детермінанти. *Економічний форум*. 2021. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-1-18>.

21. Левченко Н. М. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. № 2. С. 114–117.

22. Лютак О. М., Баула О. В., Куценко В. І., Іванцов С. В. Особливості формування фінансового потенціалу та ринкової капіталізації підприємств в сучасних умовах. *Актуальні проблеми економіки*. 2023. № 2(260). С. 91–97.

23. Ляхович Л. А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92–98.

24. Маккі Л. М., Горошанська О. О. Методичний інструментарій оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2018. № 5. С. 372–377.

25. Марченко В. М., Бондар А. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.4>.

26. Нагорнюк О. В. Щодо сутності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2017. № 10. С. 37–43.

27. Нестерова С. В., Ковальчук І. Є., Мартин В. В. Підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2018. № 10. С. 267–272.

28. Нікульнікова Г. В., Дерев'яна М. О. Фінансовий потенціал підприємства як основа забезпечення його стійкого розвитку. *Актуальні питання економіки, фінансів, управління і права в сучасних умовах* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. : тези доповідей. Кременчук, 2026. С. 17–19.

29. Нікульнікова Г. В., Дерев'яна М. О. Фінансовий потенціал підприємства як основа забезпечення його стійкості в умовах нестабільного ринкового середовища. *Розвиток промисловості та суспільства* : матеріали міжнар. наук.-техн. конф. : тези доповідей. Кривий Ріг, 2026. С. 299

30. Офіційний сайт АТ «Укрпошта». URL : <https://www.ukrposhta.ua/ua> (дата звернення: 10.04.2026).

31. Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус Н. П. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах економіки знань. *Бізнес Інформ*. 2024. № 1. С. 241–248. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-241-248>.

32. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. Київ : КНЕУ, 2004. 316 с.

33. Річна звітність АТ «Укрпошта». URL : <https://www.ukrposhta.ua/ua/richni-zvity> (дата звернення: 10.04.2026).

34. Сидорчук І., Рогатюк В. Теоретико-методичні засади управління фінансовим потенціалом підприємства. *Modeling the Development of Economic Systems*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-41-6>.

35. Турило А. А. Потенціал підприємства: сутність та методологічні підходи до визначення. *Економічний вісник НГУ*. 2014. № 3. С. 65–71. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2014/3/EV20143_065-071.pdf (дата звернення: 03.04.2026).

36. Федонін О., Репіна І., Олексюк О. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 316 с.

37. Хринюк О. С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. № 11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585> (дата звернення: 03.04.2026).

38. Шаравара Р., Кононенко Ж. Фінансовий потенціал підприємства: етапи моделювання та діагностики. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: Економічні науки. 2023, Т. 324. №6. С. 118–122.

ДОДАТКИ

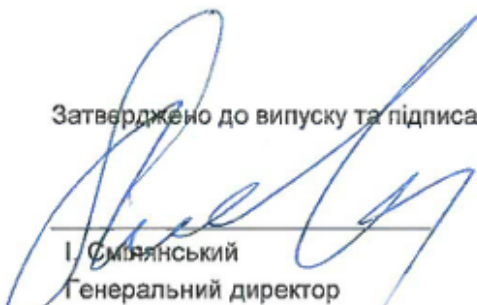
ДОДАТОК А
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АТ «УКРПОШТА» ЗА 2024 Р.

АТ «Укрпошта»
БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
Усі суми наведені у тисячах гривень

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН) (ПРОДОВЖЕННЯ)

Пасив	Прим.	Форма №	Код за ДКУД	1801001
		1		
		Код рядка	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2024 р.
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	14	1400	6 518 597	6 518 597
Ефект переоцінки при корпоратизації	14	1416	(5 254 038)	(5 254 038)
Нерозподілений прибуток		1420	(641 120)	(1 054 324)
Усього за розділом I		1495	623 439	210 235
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	30	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	15	1510	795 276	833 028
Інші довгострокові зобов'язання	15	1515	451 034	542 974
Усього за розділом II		1595	1 246 310	1 376 002
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	15	1610	485 913	593 873
товари, роботи, послуги	16	1615	3 498 755	4 145 017
розрахунками з бюджетом		1620	96 248	143 232
у тому числі з податку на прибуток		1621	-	-
розрахунками зі страхування		1625	47 310	56 406
розрахунками з оплати праці		1630	185 917	210 690
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	172 698	143 122
Нарахування та інші забезпечення	17	1660	919 501	1 006 530
Доходи майбутніх періодів	18	1665	344 135	387 302
Інші поточні зобов'язання	19	1690	3 882 727	3 266 490
Усього за розділом III		1695	9 633 204	9 952 662
БАЛАНС		1900	11 502 953	11 538 899

Затверджено до випуску та підписано 25 квітня 2025 року.

І. Сміянський
Генеральний директор

М. Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

Д. Склярєвська
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

АТ «Укрпошта»

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)

Усі суми наведені у тисячах гривень

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)

за 2024 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2024 рік	За попередній період - 2023 рік
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	2000	12 978 008	11 581 111
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	2050	(11 539 535)	(10 656 528)
Валовий:				
Прибуток		2090	1 438 473	924 583
Збиток		2095	-	-
Інші операційні доходи	27	2120	394 248	305 082
Адміністративні витрати	23	2130	(1 630 437)	(1 429 681)
Витрати на збут	22	2150	(287 424)	(281 252)
Інші операційні витрати	24	2180	(317 704)	(379 726)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	-	-
Збиток		2195	(402 844)	(860 994)
Інші фінансові доходи	25	2220	123 408	127 299
Інші доходи	28	2240	82 294	99 216
Фінансові витрати	26	2250	(206 993)	(177 920)
Інші витрати	29	2270	(87 920)	(151 881)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	-	-
Збиток		2295	(492 055)	(964 280)
(Витрати) дохід з податку на прибуток	30	2300	78 851	167 919
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	-	-
Збиток		2355	(413 204)	(796 361)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2024 рік	За попередній період - 2023 рік
1		2	3	4
Переоцінка необоротних активів		2400	-	-
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	(413 204)	(796 361)

Продовження додатку А

АТ «Укрпошта»

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)

Усі суми наведені у тисячах гривень

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД) за 2024 рік (продовження)

Форма № 2

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2024 рік	За звітний період - 2023 рік
1		2	3	4
Матеріальні витрати		2500	1 160 503	1 122 506
Витрати на оплату праці		2505	6 377 063	5 974 643
Відрахування на соціальні заходи		2510	1 363 670	1 300 245
Знос/амортизація		2515	874 968	718 363
Інші операційні витрати		2520	3 734 454	3 298 839
Собівартість реалізованих товарів		2530	264 442	332 591
Разом		2550	13 775 100	12 747 187

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2024 рік	За звітний період - 2023 рік
1		2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій		2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Затверджено до випуску та підписано 25 квітня 2025 року.

І. Сміянський
Генеральний директор

М. Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

Д. Склярська
Головний бухгалтер

ДОДАТОК Б
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АТ «УКРПОШТА» ЗА 2022 Р.

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Баланс (Звіт про фінансовий стан) (продовження)

Пасив	Прим.	Форма №	Код за ДКУД	1801001
		1	31 грудня 2021 р.	31 грудня 2022 р.
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	14	1400	6 518 597	6 518 597
Ефект переоцінки при корпоратизації	14	1418	(5 254 038)	(5 254 038)
Нерозподілений прибуток		1420	1 413 330	155 241
Усього за розділом I		1495	2 677 889	1 419 800
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	30	1500	189 105	-
Довгострокові кредити банків	15	1510	612 878	863 115
Інші довгострокові зобов'язання	15	1515	318 515	266 211
Усього за розділом II		1595	1 120 498	1 129 326
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	15	1600	70 011	3 381
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	15	1610	274 500	431 583
товари, роботи, послуги	16	1615	1 733 721	2 776 229
розрахунками з бюджетом		1620	137 553	72 700
у тому числі з податку на прибуток		1621	22 028	-
розрахунками зі страхування		1625	84 806	55 209
розрахунками з оплати праці		1630	250 279	202 725
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	191 403	213 236
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з акціонером	14	1640	55 075	-
Нарахування та інші забезпечення	17	1660	614 309	619 143
Доходи майбутніх періодів	18	1665	499 055	319 253
Інші поточні зобов'язання	19	1690	3 058 535	2 174 098
Усього за розділом III		1695	6 969 247	6 869 557
БАЛАНС		1900	10 767 634	9 418 683

Затверджено до виходу друку підписано 24 квітня 2023 року.

І. Смілянський
Генеральний директор

М. Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

К. Клименко
Головний бухгалтер

Продовження додатку Б

АТ «Укрпошта»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2022 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2022 рік	За попередній період - 2021 рік
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	2000	10 323 419	11 181 868
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	2050	(9 926 858)	(9 536 425)
Валовий:				
Прибуток		2090	396 561	1 645 443
Збиток		2095	-	-
Інші операційні доходи	27	2120	179 762	309 471
Адміністративні витрати	23	2130	(1 148 387)	(1 324 050)
Витрати на збут	22	2150	(207 900)	(259 349)
Інші операційні витрати	24	2180	(411 903)	(170 034)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	-	201 481
Збиток		2195	(1 191 867)	-
Інші фінансові доходи	25	2220	140 419	104 904
Інші доходи	28	2240	126 412	91 705
Фінансові витрати	26	2250	(115 054)	(114 569)
Інші витрати	29	2270	(493 072)	(45 575)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	-	237 946
Збиток		2295	(1 533 162)	-
(Витрати) дохід з податку на прибуток	30	2300	275 073	(54 364)
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	-	183 582
Збиток		2355	(1 258 089)	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2022 рік	За попередній період - 2021 рік
1		2	3	4
Переоцінка необоротних активів		2400	-	-
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	(1 258 089)	183 582

Продовження додатку Б

АТ «Укрпошта»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Усі суми наведені у тисячах гривень

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік
(продовження)

Форма № 2

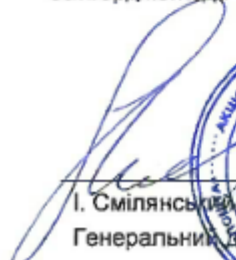
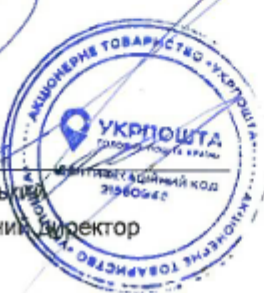
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2022 рік	За попередній період - 2021 рік
1		2	3	4
Матеріальні витрати		2500	942 235	645 645
Витрати на оплату праці		2505	5 469 472	6 194 389
Відрахування на соціальні заходи		2510	1 275 354	1 461 785
Знос/амортизація		2515	582 986	454 092
Інші операційні витрати		2520	3 074 363	2 437 060
Собівартість реалізованих товарів		2530	350 638	96 887
Разом		2560	11 695 048	11 289 858

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2022 рік	За попередній період - 2021 рік
1		2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій		2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Затверджено до випуску та підписано 24 квітня 2023 року.

І. Смілянський
Генеральний директор

М. Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

К. Клименко
Головний бухгалтер

ДОДАТОК В

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АТ «УКРПОШТА» ЗА 2020 Р.

АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»
 Територія: Україна, м. Київ, Шевченківський р-н
 Організаційно-правова форма господарювання: Державна акціонерна компанія (товариство)
 Вид економічної діяльності: Діяльність національної пошти
 Середня кількість працівників: 63 856
 Адреса, телефон: вул. Хрещатик 22, Київ
 Одиниця виміру: тис. грн., без десяткового знаку
 Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
 за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за Міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив	Прим.	Форма № 1	Код за ДКУД	1801001
		Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2020 р.
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	25 037	18 595
первісна вартість		1001	119 590	115 114
амортизація		1002	(94 553)	(96 419)
Незавершені капітальні інвестиції	9	1005	38 416	65 869
Основні засоби	9	1010	3 305 771	3 410 581
первісна вартість		1011	5 066 378	5 401 367
знос		1012	(1 760 607)	(1 990 786)
Інвестиційна нерухомість	9	1015	187 724	117 377
первісна вартість		1016	187 724	120 829
знос		1017	-	(3 452)
Інші фінансові інвестиції		1035	13 816	17 925
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	288	209
Відстрочені податкові активи		1045	-	-
Усього за розділом I		1095	3 571 052	3 630 676
II. Оборотні активи				
Заласи	10	1100	195 381	225 554
виробничі запаси		1101	123 546	161 138
незавершене виробництво		1102	2 606	4 170
готова продукція		1103	8 422	11 518
товари		1104	60 807	48 728
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11	1125	275 050	335 516
первісна вартість		1125.1	307 690	371 650
резерв під знецінення		1125.2	(32 640)	(36 134)
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	11	1130	19 097	24 818
з бюджетом	11	1135	10 143	17 207
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	13 270
з нарахованих доходів	11	1140	8 335	8 785
Інша поточна дебіторська заборгованість	11	1155	126 678	97 356
первісна вартість		1155.1	144 050	118 956
резерв під знецінення		1155.2	(17 372)	(21 600)
Поточні фінансові інвестиції	12	1160	-	195 095
Грошові кошти та їх еквіваленти	12	1165	3 675 137	5 246 112
Готівка		1166	210 346	493 831
Поточні рахунки у банку		1167	3 464 791	4 752 281
Інші оборотні активи		1190	26 482	29 695
Усього за розділом II		1195	4 336 303	6 180 138
III. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	9	1200	-	98 659
Баланс		1300	7 907 355	9 909 473

Продовження додатку В

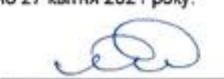
АТ «Укрпошта»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Баланс (Звіт про фінансовий стан) (продовження)

Пасив	Прим.	Форма № 1 Код рядка	Код за ДКУД 1801001	
			31 грудня 2019 р.	31 грудня 2020 р.
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	14	1400	6 518 597	6 518 597
Ефект переоцінки при корпоратизації	14	1415	(5 254 038)	(5 254 038)
Нерозподілений прибуток		1420	1 287 116	1 321 490
Усього за розділом I		1495	2 551 675	2 586 049
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	28	1500	208 119	201 646
Довгострокові кредити банків	15	1510	-	65 878
Інші довгострокові зобов'язання	15	1515	196 745	343 910
Усього за розділом II		1595	404 864	611 434
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	15	1600	41 939	264 395
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	15	1610	98 902	168 707
товари, роботи, послуги	16	1615	541 110	1 103 112
розрахунками з бюджетом		1620	94 574	99 315
у тому числі з податку на прибуток		1621	124	-
розрахунками зі страхування		1625	49 526	55 484
розрахунками з оплати праці		1630	179 259	205 345
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	50 972	259 671
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з акціонером	14	1640	121 607	49 477
Нарахування та інші забезпечення	17	1650	424 173	502 007
Доходи майбутніх періодів	18	1655	401 630	413 663
Інші поточні зобов'язання	19	1690	2 947 124	3 590 814
Усього за розділом III		1695	4 950 816	6 711 990
БАЛАНС		1900	7 907 355	9 909 473

Затверджено до випуску та підписано 27 квітня 2021 року.

І. Смілянський
Генеральний директор

М.Палій
Заступник генерального
директора з фінансових
питань

І. Куц
Головний бухгалтер

Продовження додатку В

АТ «Укрпошта»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Підприємство: АТ «Укрпошта»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2020 рік	За попередній період -2019 (після зміни презентації – див. Прим. 3)
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20	2000	9 182 437	7 777 843
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	21	2050	(7 774 565)	(6 598 957)
Валовий:				
Прибуток		2090	1 407 872	1 180 886
Збиток		2095	-	-
Інші операційні доходи	27	2120	261 678	747 012
Адміністративні витрати	23	2130	(1 136 999)	(1 014 143)
Витрати на збут	22	2150	(211 367)	(188 026)
Інші операційні витрати	24	2180	(135 574)	(200 796)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток		2190	185 610	524 933
Збиток		2195	-	-
Інші фінансові доходи	25	2220	94 517	91 419
Інші доходи	28	2240	68 959	2 579
Фінансові витрати	26	2250	(96 313)	(74 048)
Інші витрати	29	2270	(45 477)	(45 670)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток		2290	207 296	499 213
Збиток		2295	-	-
(Витрати) дохід з податку на прибуток	30	2300	(42 373)	(93 856)
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток		2350	164 923	405 357
Збиток		2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2020 рік	За попередній період попереднього року - 2019 рік
1		2	3	4
Переоцінка необоротних активів		2400	-	-
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	164 923	405 357

Продовження додатку В

АТ «Укрпошта»

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Усі суми наведені у тисячах гривень

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік
(продовження)**

Форма № 2

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2020 рік	За попередній період - 2019 (після зміни презентації – див. Прим. 3)
1		2	3	4
Матеріальні витрати		2500	520 443	555 274
Витрати на оплату праці		2505	5 280 313	4 691 193
Відрахування на соціальні заходи		2510	1 237 219	1 105 498
Знос/амортизація		2515	354 882	267 311
Інші операційні витрати		2520	1 772 916	1 285 751
Собівартість реалізованих товарів		2530	92 732	94 895
Разом		2550	9 258 505	7 999 922

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період - 2020 рік	За попередній період попереднього року - 2019 рік
1		2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій		2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Затверджено до випуску та підписано 27 квітня 2021 року.

І. Смілянський
 Генеральний директор

М.Палій
 Заступник генерального
 директора з фінансових
 питань

І. Куц
 Головний бухгалтер